№ 5. Dnia 12 Maja 1934 r. Rok X.

Piński Przegląd Diecezjalny

PISMO URZĘDOWE KURJI BISKUPIEJ.

Treść numeru:

AKTA STOLICY APOSTOLSKIEJ.

Rozszerzenie na cały Kościół Katolicki Jubileuszu 1900-lecia odkupienia ludzkości.

Konstytucja Apostolska „Quod superiore anno"... Pius XI, Biskup Rzymski Sługa Sług Bożych.

Wszystkim wiernym w Chrystusie pozdrowienie i błogosławieństwo Apostolskie.

W minionym roku ogłosiliśmy ku uczczeniu 1900-letniej rocznicy Zbawienia rodzaju ludzkiego Nadzwyczajny Powszechny Jubileusz, który obecnie szczęśliwie zakończył się. Jubileusz ten przez obmycie dusz i przez zwrócenie ich od poziomych trosk doczesnych ku sprawom niebieskim przyniósł tyle i tak licznych dobrodziejstw oraz tyle rozsiał bożej pociechy, że skwapliwie Bogu najwyższemu składamy gorące podzięki.

Widzieliśmy podczas tego Roku Świętego, że niezliczone niemal rzesze chrześcijan czy to pojedyńcze czy w zbiorowych pielgrzymkach spieszyły do Wiecznego Miasta; dopuszczaliśmy ich przed Nasze oblicze i wzmacnialiśmy ich Naszem słowem. Byli tu przedstawiciele wszystkich stanów: nie brakło robotników, pracą własnych rąk zarabiających na kawałek chleba; byli tu dygnitarze państw, którzy w trudnych obecnych czasach szukali dla siebie i swoich Boskiej pomocy; na trudy rzymskiej pielgrzymki odważyli się nietylko młodzieńcy, lecz i starcy. I nietylko z samych Włoch i nie z krajów blis-

kich Italji, lecz również z dalekich zamorskich ziem i ze wszystkich niemal narodów przybywały pielgrzymki tak, że starożytne rzymskie świątynie i ulice Miasta rozbrzmiewały pieniami wszystkich języków i narodów. Nierzadko starym rzymskim zwyczajem z dalekich miejscowości pielgrzymki mężczyzn i kobiet przybywały pieszo, aby odwiedzić Nas jako Ojca całego chrześcijaństwa, i uzyskać przebaczenie swych grzechów.

Tych wszystkich pielgrzymów niniejszem pochwalamy za gorliwość tem więcej, iż wykonanie ich pobożnych zamiarów było połączone z pokonaniem nie małych trudności.

Jednak wiadomo jest Nam, że nie wszyscy Chrześcijanie mogli byli w roku jubileuszowym do Rzymu pośpieszyć dla uzyskania hojnych łask bożych. Dlatego stosownie do starej tradycji rzymskiej uważamy za wskazane, aby te wszystkie jubileuszowe łaski, które do dziś wszystkim rzymskim przybyszom przysługiwały, aby od jutra przez cały następny rok były dostępne wiernym chrześcijanom po wszystkich miejscach całej kuli ziemskiej.

Dla zbawiennego wykonania tej sprawy zachęcamy wszystkich duchownych, a przedewszystkiem Biskupów, aby przygotowali jaknajliczniejszych wiernych chrześcijan do zgładzenia swych win w Sakramencie Pokuty i do uzyskania pełni łask odpustowych; środkiem przygotowania mogą być odpowiednie kazania, rekolekcje i inne ćwiczenia duchowne.

Niech następnie wierni pomodlą się według Naszej intencji. Intencję tę już jasno wypowiedzieliśmy w Encyklice „Quod nuper", mianowicie aby Kościół uzyskał w świecie należną mu wolność działania, oraz aby wszystkie ludy doszły do pokoju, zgody i pomyślności. Tu ją rozszerzamy dodatkiem, aby dzieła misyjne coraz bardziej rozkwitały, i aby powróciły do jedności kościelnej wszystkie owieczki, które niezgoda odłączyła.

Największy jednak nacisk kładziemy na modlitewną intencję: ponieważ w wielu krainach „Wojujący Ateizm" z szaleńczą odwagą rzuca się w walkę przeciw Bogu i rzuca bluźniercze hasło: precz z Bogiem! bez Boga! przeciw Bogu! — przeto uważamy za właściwe, aby przez cały ten rok pokutny zniewaga powyższa przez modły gorliwe wszystkich chrześcijan została jaknajprędzej wyrównana. Dlatego zarządzamy, aby wszyscy chrześcijanie błagali w modlitwie Ojca niebieskiego, iżby daremne pozostały usiłowania tych złych ludzi, którzy nietylko wiarę religijną, ale nawet i kulturę cywilizacyjną zniszczyć pragną; błaganiami swemi proście Zbawiciela naszego, iżby zaślepione ich umysły błyskawicą swego światła niebieskiego przeniknął, do zawstydzenia wewnętrznego i pokuty doprowadził i jako synów marnotrawnych do swych miłosiernych objęć przyjął. Tą myślą powodowani, urządzimy w Bazylice Watykańskiej w odpowiednim czasie publiczne suplikacje.

Tak więc w imieniu Boga wszechmogącego, powagą apostolską św. Piotra i Pawła oraz Naszą władzą, wielki Jubileusz odkupienia, który zakończył się w Rzymie, niniejszą Bullą na cały świat katolicki, mianowicie zarówno na Kościół Zachodni, jak i Wschodni rozciągamy oraz przedłużamy jego trwanie na cały następny rok, licząc od dnia oktawy Wielkanocy 1934 roku do końca dnia oktawy Wielkanocy 1935 roku.

Tak więc wszystkim wiernym chrześcijanom płci obojga, nawet tym, którzy już w roku minionym korzystali z dobrodziejstw odpustu Jubileuszowego, — Naszą Apostolską władzą udzielamy pełnego odpustu wszystkiej kary doczesnej na jaką grzechami swemi zasłużyli, o ile uprzednio na świętej spowiedzi rozgrzeszenie otrzymali, zasilili się Świętą Komunją oraz nawiedzili w sposób właściwy kościoły wyznaczone. Odpusty powyższe mogą być uzyskane na całej kuli ziemskiej poza Rzymem i jego przedmieściami. Warunki odpustu należy wykonać według następujących norm:

I. Biskupi — ordynarjusze sami osobiście lub przez delegatów wyznaczą do nawiedzeń jubileuszowych kościoły i kaplice: w mieście biskupiem obowiązkowo kościół katedralny i trzy inne kościoły lub takie kaplice publiczne, w których przynajmniej od czasu do czasu bywa odprawiana msza św. Zaś w innych miejscowościach wyznaczą kościół parafjalny oraz w obrębie tejże parafji trzy inne kościoły lub kaplice publiczne, w których czasami bywa Msza św. Podobne zarządzenia wydadzą biskupi Kościołów Wschodnich oraz kierownicy misyj.

II. W ciągu roku jubileuszowego każdy chrześcijanin powinien odbyć po trzy nawiedzenia każdego z tych czterech wyznaczonych kościołów lub kaplic. Nawiedzenia powyższe mogą odbywać się zarówno w różnych dniach, jak i tego samego dnia. Dozwala się nawet

po pierwszem nawiedzeniu i wyjściu ze świątyni wrócić niezwłocznie do niej drugi i trzeci raz i dokonać drugiego i trzeciego nawiedzenia w tymże dniu i godzinie.

Gdy w jakiej parafji nie znajdzie się 4 miejsc do odbywania nawiedzeń jubileuszowych, biskup-ordynarjusz sam lub przez delegata wyznaczy dla takiej miejscowości mniejszą ilość kościołów lub kaplic, ale większą ilość nawiedzeń w poszczególnych świątyniach tak, żeby ogólna ilość wszystkich nawiedzeń wynosiła dwanaście; np. wyznaczy trzy kościoły po cztery nawiedzenia lub dwa kościoły po sześć nawiedzeń, lub jeden kościół po 12 nawiedzeń.

III. Podczas nawiedzeń wierni powinni gorąco pomodlić się do Męki Pańskiej Zbawiciela naszego. Oprócz modlitw prywatnych, odmówionych przez każdego nawiedzającego z jego własnej pobożności, wyznaczamy jeszcze obowiązkowo następujące modlitwy:

a) przed ołtarzem Najśw. Sakramentu odmówić 5 Ojcze nasz, 5 Zdrowaś M., 5 Chwała Ojcu według własnej intencji nawiedzającego oraz szóste Ojcze nasz, Zdrowaś M. i Chwała Ojcu według intencji Ojca św.;

b) następnie przed wizerunkiem Ukrzyżowanego należy odmówić 3 razy Wierzę w Boga i 1 raz dodać wezwanie do Męki Pańskiej: „Uwielbiamy Cię, Chryste i błogosławimy Tobie, żeś przez Mękę i Krzyż świat odkupić raczył“ lub jakieś inne wezwanie podobnego rodzaju;

c) następnie przed wizerunkiem Matki Boskiej ku uczczeniu 7 Jej boleści niech odmówi 7 Zdrowaś Marjo i 1 raz jakąś modlitewkę do M. Boskiej Bolesnej, np. „Święta Matko, dopuść na mnie, niech ran Syna Twego znamię mam na sercu wyryte“;

d) wreszcie po powrocie przed ołtarz Najśw. Sakramentu jeszcze raz uroczyście odmówić należy „Wierzę w Boga“. (Zobacz bullę „Quod nuper“ z dnia 6 stycznia 1933 r.).

Biskupom-ordynarjuszom udzielamy władzy zmieniania tych modlitw na inne, jeżeli chodzi o modlitwy przy indywidualnych nawiedzeniach, a nie przy zbiorowych publicznych.

IV. Ponieważ niektóre z obowiązkowych modlitw powinny być odmówione przed Najśw. Sakramentem, więc biskupi-ordynarjusze do nawiedzeń jubileuszowych wyznaczą tylko te kościoły i kaplice, w których N. Sakrament albo jest stale przechowywany albo przynajmniej na czas jubileuszowych nawiedzeń może być przechowywany.

Gdyby z jakichś wyjątkowych warunków, szczególnie w krainach misyjnych, dla nawiedzeń byłyby obrane kaplice bez N. Sakramentu, wtedy nie należy opuszczać tej części modlitw, które są przeznaczone dla odmówienia przed tabernakulum. Wierni powinni w duchu wyobrazić sobie, że te modlitwy odmawiają przed Eucharystycznym Chrystusem, czyto dzięki Mu składając za ustanowienie Eucharystji, czyto zadośćczyniąc za zniewagi, temu Sakramentowi wyrządzane. W tych warunkach ostatnie „Wierzę“ należy odmówić przed krucyfiksem.

V. Aby chrześcijanie, jaknajłatwiej mogli uzyskiwać jubileuszowe odpusty, niniejszem pozwalamy wszystkim, aby nawiedzenia kościołów odbywać mogli nietylko we własnej parafji lub we własnej diecezji, ale gdziekolwiek, byle tylko w kościołach, prawnie do nawiedzeń przeznaczonych.

VI. Oprócz tego postanawiamy, że chrześcijanie mogą uzyskiwać niniejszy odpust jubileuszowy wielokrotnie, i to zarówno dla siebie, jak i dla dusz zmarłych, — byle za każdym razem dopełnili wszystkich warunków, potrzebnych dla uzyskania jubileuszu. Jedno tylko stawiamy zastrzeżenie, że dopóki uczynki jednego uzyskiwanego jubileuszu nie będą doprowadzone wszystkie do końca, nie można rozpoczynać uzyskiwania następnego jubileuszu.

VII. Dla ludzi, znajdujących się w nienormalnych warunkach dajemy następujące zarządzenia:

1. Marynarze i inna służba okrętowa, jeśli okręt ich posiada kaplicę, w której mogą odprawiać się nabożeństwa, — mogą uzyskiwać jubileusz przez dostateczną ilość nawiedzeń tej kaplicy i odmówienie przepisanych modłów. Jeśli takiej kaplicy na okręcie niema, to mogą uzyskiwać odpust jubileuszowy na miejscach postoju okrętu, przez nawiedzenie tam któregokolwiek kościoła wraz z odmówieniem modlitw.

2. Ordynarjusze osobiście lub przez delegatów mogą dla ludzi, którzy ze słusznych powodów nie mogą odbyć nawiedzeń jubileuszowych czyto w przepisany ogólny sposób, czyto w przepisanej liczbie, — zredukować same nawiedzenia lub zamienić na inne dobre uczynki, dostosowane do indywidualnych możliwości każdego.

Za „mających poważne przeszkody“ uważamy takich ludzi: zakonnice klauzurowe oraz kobiety bez możności wychodzenia z internatów; zakonnicy zakonów kontemplacyjnych, jak np. trapiści, kameduli, kartuzi, jeńcy i więźniowie; duchowni przetrzymywani w zamknięciu za przestępstwa; chorzy obłożnie, przebywający czyto w domu, czy w szpitalu; personel opiekuńczy przy chorych; robotnicy w warunkach, podanych w bulli „Qui umbratilem vitam“ z d. 30 stycznia 1933 r.: starcy którzy ukończyli 70 lat życia. Powyższe wyliczenie nie jest wyczerpujące, lecz przykładowe, i dopuszcza jeszcze inne możliwości przeszkód, zwalniających od nawiedzenia kościołów.

3. Ordynarjusze osobiście lub przez delegatów mogą również zmniejszyć liczbę nawiedzeń:

a) członkom religijnych zgromadzeń, aprobowanych przez władzę kościelną,

b) członkom bractw, sodalicyj i tych związków katolickich, które popierają działalność katolicką,

c) młodzieży, która żyje w zakładach wychowawczych lub codziennie do zakładów wychowawczych uczęszcza,

d) wszystkim chrześcijanom, którzy zechcą przepisane nawiedzenia odbyć publicznie zbiorowo pod przewodnictwem proboszcza lub jego delegata.

Wszystkim wyżej wymienionym można zmniejszyć liczbę nawiedzeń tylko w tym wypadku, jeśli swe nawiedzenia odbędą zbiorowo w sposób uroczysty (użycie odznak organizacyjnych podczas takiego publicznego nawiedzenia nie jest konieczne).

4. Gdyby z jakiegoś słusznego powodu powyższe publiczne nawiedzenie kościołów nie mogło się odbyć w postaci procesji przez ulice, — ordynarjusz lub jego delegat może jednak zmniejszyć ilość nawiedzeń, jeśli może się odbyć procesja wewnątrz kościoła, a przynajmniej samo nawiedzenie odbywa się zbiorowo i uroczyście.

Od obowiązku wyspowiadania się i przyjęcia Komunji dla uzyskania odpustu nie może zwolnić Ordynarjusz, chyba że przeszkodę stwarza ciężka choroba.

VIII. Spowiednicy jubileuszowi muszą przedewszystkiem mieć władzę spowiadania zgodnie ze zwykłemi wymaganiami prawa kanonicznego. Takim spowiednikom niniejszem nadajemy następujące jubileuszowe władze:

1. Jeżeli spowiednik przed Jubileuszem posiadał od Stolicy Apostolskiej trwałe lub czasowe władze rozgrzeszania, dyspensowania lub zamieniania obowiązków, — zachowuje takowe władze bez powiększenia i bez umniejszenia.

2. Zakonnice i inne niewiasty, dla spowiadania których prawo kanoniczne wymaga specjalnej aprobaty Ordynarjusza, — przez czas trwania Jubileuszu dla odbycia spowiedzi jubileuszowej mogą sobie wybrać jakiegokolwiek zwykłego spowiednika ze zwykłą aprobatą do spowiadania wiernych obojga płci. Temu obranemu spowiednikowi nadajemy władze jubileuszowe względem zakonnic w takich rozmiarach, jakie przysługiwałyby względem zwykłych wiernych.

3. Na czas Roku Świętego nadajemy wszystkim spowiednikom władzę, że mogą podczas słuchania sakramentalnej spowiedzi rozgrzeszać pro foro conscientiae od wszystkich cenzur i grzechów, zastrzeżonych na mocy prawa Ojcu Św. lub Ordynarjuszowi; również mogą rozgrzeszyć ab censuris ab homine latis. Jednak na rozgrzeszenie in foro interno nie można powoływać się pro foro externo.

IX. Tak wielkie władze rozgrzeszania polecamy używać z zachowaniem następujących wskazówek i wyjątków:

1. Kto jest skrępowany cenzurą, zastrzeżoną Stolicy Apostolskiej personaliter lub specialissimo modo, przy rozgrzeszeniu należy postąpić zgodnie z przepisem kanonu 2254 (mianowicie należy zobowiązać penitenta pod grozą reincydencji w tę samą karę, żeby wciągu 1 miesiąca zwrócił się za pośrednictwem spowiednika listownie z zachowaniem sekretu własnego nazwiska do św. Penitencjarji o pokutne zarządzenia i żeby spełnił te zarządzenia).

Kto wpadł w kazus, zastrzeżony Stolicy Apostolskiej w myśl dekretu Św. Penitencjarji z d. 26 listop. 1928 r. (Akta Stol. Ap., tom 20, str. 398), może być rozgrzeszony w okolicznościach kanonu 900, i to z obowiązkiem zwrócenia się po rozgrzeszeniu do Św. Penitencjarji o zlecenia pokutne. Kan. 900 zawiesza rezerwaty przy spowiadaniu chorego penitenta w domu, narzeczonych przy przedślubnej spowiedzi, przy niebezpieczeństwie zniesławienia penitenta w razie zachowania rezerwatu).

2. Prałatów świeckich i zakonnych, posiadających iurisdictionem ordinariam in foro externo, jeśli publicznie wpadli w ekskomunikę speciali modo zastrzeżoną Stolicy Apostolskiej, — można rozgrzeszyć stosownie do przepisów kanonu 2254 (wyjaśniony w punkcie poprzednim).

3. Heretyków i schizmatyków, którzy publicznie szerzyli swe błędy, można rozgrzeszyć dopiero po dostatecznem wyrzeczeniu się błędów (przynajmniej wobec spowiednika) i po naprawieniu zgorszenia (lub przynajmniej solidne przyrzeczenie naprawienia zgorszeń).

4. Tych, którzy wstąpili do zabronionych stowarzyszeń masońskich lub innych tegoż rodzaju, choćby potajemnych, — można rozgrzeszyć dopiero po wyrzeczeniu się sekty (przynajmniej wobec spowiednika, naprawieniu zgorszenia i wstrzymaniu się od czynnego popierania tegoż stowarzyszenia; oprócz tego jeśli im wiadomo o przynależności do tego stowarzyszenia duchownych lub zakonników, penitent obowiązany jest donieść Władzy Duchownej o tem zgodnie z kan. 2336 § 2; jeżeli posiada książki lub rękopisy i odznaki, dotyczące stowarzyszenia, powinien takowe przez pośrednictwo spowiednika jubileuszowego niezwłocznie przekazać do Kongregacji św. Officium, lub przy istnieniu słusznych i poważnych powodów — przynajmniej osobiście je zniszczyć. Jeżeli czas nie pozwala na wykonanie powyższych wymagań przed rozgrzeszeniem, to przynajmniej niech na serjo przyrzeknie to wykonać; a za przewinienia trzeba nałorzyć poważną i odpowiednią pokutę.

5. Kto zagarnął dobra kościelne, powinien przed rozgrzeszeniem zwrócić je, lub zawrzeć ugodę porozumiewawczą z Władzami Duchownemi, lub przynajmniej na serjo dać obietnicę spełnienia powyższych wymagań; przepis ten nie będzie stosowany, jeżeli Stolica Ap. w jakiej krainie sprawę zagarniętych kościelnych majątków uregulowała inaczej.

6. Spowiednicy mogą zamienić śluby prywatne, nawet zastrzeżone Stolicy Apostolskiej, nawet wzmocnione przysięgą, na inne dobre uczynki. Do zamiany jednak potrzebny jest jakiś słuszny powód.

Zaś śluby czystości doskonałej i dozgonnej, może zamieniać na inne dobre uczynki, gdy istnieje do zmiany bardzo poważny powód.

Nie można dyspensować od obowiązku zachowania celibatu ze święceń, choćby duchowny był przywrócony do stanu świeckiego.

Jeżeli ślubowanie dało korzyść trzeciej osobie, nie można dyspensować od ślubu bez zgody tej trzeciej korzystającej osoby.

Ślub niegrzeszenia i inne karne śluby można zamieniać na inne dobre uczynki. jeżeli są one równie skuteczne w powstrzymaniu od grzechu, jak i sam ślub zmieniany.

7. Spowiednik może in foro interno et sacramentali dyspensować a quavis irregularitate, podanej ex delicto prorsus occulto; również może dyspensować ab irregularitate, podanej w kan. 985. 4, lecz jedynie dla wykonania już przyjętych święceń (chodzi o irregularitas ex voluntario homicidio vel ex procuratione abortus).

8. Spowiednik może dyspensować pro foro interno et sacramentali tantum, od tajnej przeszkody małżeńskiej pokrewieństwa w trzecim lub nawet drugim stopniu linji bocznej, o ile pochodzi ex generatione illicita, — lecz jedynie dla uważnienia już istniejącego małżeństwa, a nie dla nowozawieranego.

9. Od tajnej przeszkody małżeńskiej Criminis, neutro tamen machinante, może dyspensować zarówno dla uważnienia już istniejącego małżeństwa, jak i uprzednio dla zawarcia małżeństwa. Przy konwalidacji należy zażądać prywatnego odnowienia zgody na małżeństwo w myśl kan. 1135. Przy dyspensowaniu należy nałożyć na winnych poważną i długotrwałą pokutę

10. Co dotyczy nawiedzeń kościołów, spowiednicy mogą w poszczególnych wypadkach indywidualnie na mocy słusznych powodów zamieniać nawiedzenia oznaczonych kościołów na niejubileuszowe, lub zmniejszać ilość nawiedzeń.

Przy zmniejszeniu nawiedzeń z powodu choroby czy innej słusznej przeskody, należy w miarę możności zamieniać nawiedzenia na inne dobre uczynki, dostosowane do warunków dyspensowanego. Dyspensując od nawiedzeń kościołów, nie powinno się dyspensować w miarę możności od odmówienia przenajmniej modlitw według intencji Ojca św. Jedynie przy dyspensowaniu ciężej chorych można zmniejszyć nakazane modlitwy.

Przy dyspensowaniu od nawiedzeń niech spowiednicy wiedzą, że sumienie ich obciąża się dużą odpowiedzialnością, jeżeli będą zbyt łatwo i bez należytych powodów szafować hojnie dyspensami.

11. Do jubileuszowego wyspowiadania się obowiązani są nawet ci. którzy do spowiedzi nie mają materji koniecznie potrzebnej. Do uzyskania jubileuszu nie wystarcza zwykła obowiązkowa doroczna spowiedź, lecz musi to być odrębna jubileuszowa spowiedź. Nieważna spowiedź nie wystarcza do jubileuszu.

12. Od przyjęcia osobnej jubileuszwej Komunji św. nie można nikogo dyspensować, nawet przez zamianę na inne dobre uczynki. Jedynie gdyby ktoś był chory na chorobę, fizycznie uniemożliwiającą przyjmowanie Komunji. dyspensowanie od tego warunku byłoby możliwe.

Przyjmowanie Komunji św. jako Wijatyku, wystarcza do jubileuszu. Przyjmowanie Komunji Wielkanocnej nie wystarcza dla Jubileuszu.

13. Spowiednicy mogą używać powyższych władz względem wszystkich wiernych katolików jakiegokolwiek obrządku, którzy przystąpili do nich do spowiedzi ze szczerym zamiarem uzyskania odpustu Jubileuszowego.

Co do władzy rozgrzeszenia od grzechów i cenzur kościelnych oraz dyspensowania ab irregularitate — można użyć swej władzy w odniesieniu do każdego osobnego penitenta jeden tylko raz, mianowicie gdy penitent pierwszy dopiero raz uzyskuje odpusty jubileuszowe. Gdyby ten penitent już u innego spowiednika w okresie jubileuszu ogólno-kościelnego otrzymał rozgrzeszenie jubileuszowe od cenzur lub ab irregularitate, nie może następny spowiednik względem niego używać tychże władz rozgrzeszenia.

Co się tyczy wszystkich innych pozostałych władz jubileuszowych, a szczególnie władzy zamieniania lub zmniejszania nawiedzeń kościołów (podanych w № 10) — można ich używać wiele razy nawet w odniesieniu do jednego i tego samego penitenta.

Gdyby ktoś rozpoczął wykonywać uczynki Jubileuszowe z zamiarem uzyskania odpustu, i przez rozchorowanie się nie mógł dokończyć pełnej liczby nawiedzeń kościołów, — o ile już odbył spowiedź i Komunję św. jubileuszową, — udzielamy mu odpustu jubileuszowego niezwłocznie bez dokończenia nawiedzeń.

To wszystko zarządzamy niniejszą Konstytucją Apostolską z ważnością dla całego Kościoła Katolickiego, bez względu na jakiekolwiek przeciwne przywileje. Odpisom i wyciągom z niniejszej Konstytucji, poświadczonym przez podpis i pieczęć jakiegokolwiek notarjusza kościelnego, nadajemy ważność równą oryginałowi.

Nikomu nie wolno sprzeciwiać się ani treści powyższych naszych zarządzeń, ani ich konkretnemu wykonaniu. Gdyby ktoś poważył się temu sprzeciwiać, niech wie, że ściągnąłby na siebie gniew Boga Wszechmogącego i św. apostołów Piotra i Pawła.

Dan w Rzymie u św. Piotra, dnia 2 kwietnia 1934 r. zaś pontyfikatu naszego w roku trzynastym.

Kardynał Fr. T. Pius O. P. Boggiani,
kanclerz Kościoła.

Wawrzyniec Kard. Lauri,
penitencjasz Kościoła.

(Kielecki Przegląd Diecezjalny).

MONITA

De usu facultatum confessariis tributarum per annum sanctum ad universum catholicum orbem propagatum deque ratione indulgentiae iubilaei lucrandae, ad normas constitutionum Benedicti XIV et Leonis XIII exarata, auctoritate Ss. MI. D. N. Pii PP. XI ad hodiernam disciplinam accommdata eiusque iussu edita.

Edita hesterno die Apostolica Constitutione „Quod superiore anno", per quam universale extra ordinem Iubilaeum ad totum catholicum orbem extenditur, summopere interest, ut quae in eadem decernuntur, accurate prudenterque in usum deducantur.

Ut vero id facilius ac tutius effici queat, SS. D. N. Pius divina Providentia Papa XI iussit, quemadmodum per elapsum piacularem annum in confessariorum almae huius Urbis commodum, ita nunc in totius orbis confessariorum utilitatem haec, quae sequuntur, monita edenda esse, eademque edixit quam diligentissimae ab omnibus esse servanda.

I. Noscant imprimis in compertoque habeant confessarii se extraordinariis hisce facultatibus uti posse dumtaxat erga paenitentes qui ad confitendum accedant *ea mente et sin-*

cera voluntate ut Iubilaei veniam consequantur; attamen si paenitens, mutato proposito, ab acquirenda indulgentia Iubilaei destiterit atque cetera opera imperata intermiserit, omnes absolutiones censurarum, si eas excipias quae ad reincidentiam datae sint, itemque commutationes et dispensationes concessae in suo robore permaneant.

Confessarii his facultatibus in foro interno etiam extrasacramentali uti possunt dummodo de peculiaribus facultatibus ne agatur pro quibus forum sacramentale expresse requiratur.

Parochi tamen peculiarem facultatem habeant iubilares visitationes dispensandi, contrahendi ac commutandi ad normam Constitutionis „Quod superiore anno" sub n. IX, 10, non modo cum de poenitentibus agitur, sed etiam cum de singulis fidelibus singulisque familiis paroeciae suae.

II. Facultas absolvendi a peccatis et a censuris ac dispensandi ab irregularitatibus hisce finibus continetur atque circumscribitur, ut per piacularis anni celebrationem semel tantummodo cum eodem paenitente exerceri queat, cum scilicet ipsemet iubilarem veniam primum lucretur itemque tum solummodo, cum poenitens ab alio confessario, a die octava Paschatis huius anni, a peccatis et a censuris absolutus iam non fuerit vel ab irregularitate dispensatus (cfr. Const. „Quod superiore anno", sub n. IX, 13). Itaque summopere necesse est confessarios, ut munere suo rite fungantur, a quolibet poenitente hisce peccatis, censuris, vel irregularite irretito exquirere:

1-o utrum iam iubilarem veniam, a die octava Paschatis huius anni, lucrifecerit necne;

2-o quodsi eam non lucrifecerit, num, anno piaculari vertente, a peccatis vel a censuris reservatis iam absolutus fuerit; atque id ipsum tum requirat, cum poenitens se sistat aliqua irregularitate irretitus.

Etenim si ipse a die octava Paschatis huius anni vel iam Iubilarem veniam lucratus fuerit vel iam fuerit a peccatis aut a censuris absolutus, vel denique ab irregularitate dispensatus, absolutionem et dispensationem eiusmodi iterum obtinere non potest.

III Confessarii praediscant ac memoria teneant indicem peccatorum, censurarum, impedimentorumque omnium, quorum absolutio vel dispensatio in facultatibus sibi concessis non comprehenditur; si quae autem eiusmodi occurrerint, meminisse eos oportet, non aliter posse se paenitenti providere, quam iis religiose servatis quae Codex praescribit can. 2254, 2290, 1045 § 3.

IV. Non praetermittant suam cuique poenitenti salutarem poenitentiam sacramentalem imponere, etiamsi sibi coniicere iure liceat poenitentem plenissimam Iubilaei veniam esse consecuturum.

V. Si quis in occultas censuras ob partem quoquo modo laesam inciderit, eum ne ante absolvant, quam parti laesae, etiam scandalum reparando damnumque sarciendo, satisfecerit: aut saltem, si eiusmodi satisfactionem praestare ante non possit, vere graviterque promiserit se, cum primum licuerit, satisfacturum.

VI. Confessarii, qui a censuris etiam publicis absolvere possunt, hoc exploratum habeant:

Qui aliqua censura fuerint nominatim affecti vel uti tales publice renuntiati, non posse eos tamdiu Iubilaei beneficio frui quamdiu in foro externo non satisfecerint prout de iure. Si tamen contumaciam in foro interno sincere deposuerint et rite dispositos sese ostenderint, posse, remoto scandalo, in foro sacramentali interim absolvi ad finem dumtaxat lucrandi Iubilaeum cum onere quam primum se subiiciendi etiam in foro externo ad tramitem iuris.

VII. Ad peccatum quod attinet, per can. 894 reservatum ratione sui, confessarii absolutionem ne impertiant, nisi paenitens falsam denuntiationem formaliter retractaverit, et damna, si qua inde secuta sint, pro viribus reparaverit, imposita insuper gravi et diuturna poenitentia.

VIII. Si de casu agatur, etiamsi occulto, de quo in can. 2342, prohibeant, sub poena reincidentiae, quominus poenitens in posterum ad illam religiosam domum eiusque ecclesiam accedat. Firmis quidem manentibus poenis, de quibus sub n. 2 eiusdem canonis agitur.

IX. Religiosos, apostatas a religione, ab excommunicatione can. 2385 lata ne absolvant, qumdiu extra Ordinem permanserint; attamen, si ii firmum habeant propositum ad religionem suam redeundi, congruo iisdem praefinito ad id exsequendum tempore, in foro interno absolvant, ea condicione ut in censuram recidant si infra praefinitum tempus ad religionem non redierint. At ii moneantur, se quamdiu extra suae religionis domum commorentur, ab actibus legitimis ecclasiasticis excludi, privilegiis

omnibus suae religionis privari, Ordinario loci commorationis subiici, atque obnoxios esse, etiam postquam redierint, aliis poenis in can. 2385 statutis. Religiosus autem fugitivus, etiamsi ex Constitutionibus suae religionis in excommunicationem inciderit, absolvi, rite dispositus, in foro interno poterit, imposita obligatione ad religionem quam primum redeundi, eadem ratione eademque sub reincidentiae poena, ac pro apostatis a religione cautum est: praeterea, si sit in sacris, ea lege, ut suspensionem observet can. 2386 statutam.

X. Cum de votorum commutatione agitur, id latiore quadam ratione accipiatur, ita quidem ut confesarii, pro sua ipsorum prudentia, in opera etiam minoris meriti vota commutare possint.

XI. A lectione librorum prohibitorum, eorum praesertim qui in can. 2318 § 1 sub excommunicationis poena vetantur, ne quemquam absolvant, nisi in libros, quos penes se retinet, Ordinario aut confessario ipsi aut alii, qui facultatem eosdem retinendi habeat, ante absolutionem tradiderit; sin mimus, se eos, cum primum potuerit, destructurum aut traditurum, serio promiserit.

XII. Ad facultatem quod attinet sacras visitationes commutandi vel dispensandi, haec animadvertenda sunt:

1-o Cum aliquis dispensationem obtinuerit unam vel alteram ecclesiam aut oratorium invisendi, nulla facta obligatione aliam ecclesiam vel oratorium per commutationem visitandi, noverit idem sacras visitationes duodecim semper habendas esse, quae proinde in reliquis ecclesiis vel oratoriis fieri debent. Dispensatio enim alicuius ecclesiae visitandae idem non est ac sacrarum visitationum numeri imminutio.

2-o Si quis vero, praeter dispensationem alicuius ecclesiae visitandae, sacrarum etiam visitationum numeri imminutionem petat, confessarii tot preces eidem recitandas praescribant, quot visitationes dispensatae fuere; quae quidem preces haud absimiles illis esse debent quae in sacris visitationibus adhibentur.

3-o Si quis interdum, animo sacras visitationes rite peragendi, ad ecclesiae fores pervenerit, aditu ad eam iam clauso vel quavis de causa impedito, tum satis erit ad easdem fores praescriptas preces recitare. At visitatio pia ac devota sit oportet, idest facta animo Deum colendi; quem quidem animum ipsa exterior reverentia aliquo modo patefaciat.

4-o Vocales preces, quae praescribuntur, alternis etiam vocibus recitari possunt. Mutis vero can. 936 consulitur.

XIII. Cum quatuor ecclesiarum visitatio non sit opus per se praeceptum, sed tantummodo iis impositum qui libere velint Iubilaei veniae fieri participes, id visitationis onus, quotiescumque a confessariis privilegiatis debet, ex rationabili causa, totum vel ex parte poenitentibus sit alio obligationis proprie dictae titulo adstrictus.

XIV. Confessio et Communio ad lucrandam piacularis anni veniam imperatae nihil refert utrum visitationibus quatuor ecclesiarum antecedant, an interponantur vel succedant; unum refert et necesse est, ut postremum ex praescriptis opus, quod etiam Communio esse potest, in statu gratiae, ad can. 925 § 1, compleatur. Si quis igitur post confessionem peractam, ultimo nondum completo opere, in letale rursus inciderit, iteret confessionem oportet, si sacram Synaxim debet adhuc suscipere; secus, satis erit ut, actu contritionis perfectae elicito, cum Deo reconcilietur.

Haec *Monita* ad praesentis disciplinae condicionem accommodata, Ssmus D. N. Pius divina Providentia Papa XI, in lucem edi iussit, ut constans et tuta omnibus praesto sit interpretatio et facultatum, quae vigebunt, et operum, quae praestanda sunt ad veniam Iubilaei consequendam, per proximam piacularis anni ad totum catholicum orbem prorogationem.

Datum Romae, ex aedibus Sacrae Paenitentiariae, die III mensis Aprilis anno MDCCCCXXXIV.

L. Card. Lauri, *Paenitentiarius Maior.*

L. † S.

I. Teodori, *Secretarius.*

(*Acta Ap. Sedis*, t. 26, str. 149).

AKTA KURJI DIECEZJALNEJ.

Pisma Pasterza Diecezji.

KAZIMIERZ

z Bożego zmiłowania i Stolicy Apostolskiej łaski
BISKUP PIŃSKI

Czcigodnemu Duchowieństwu i Wiernym
pozdrowienie i błogosławieństwo w Panu.

Wiecie, Najukochańsi moi, że w ubiegłym roku z zarządzenia Najwyższego Pasterza Kościoła Powszechnego Ojca Świętego PIUSA XI był obchodzony w Rzymie Jubileusz Nadzwyczajny ku uczczeniu dziewietnasto-wiekowej rocznicy Odkupienia rodzaju ludzkiego przez BOGA-CZŁOWIEKA. Niestety nie wszyscy z katolików mieli możność być w Rzymie i wykorzystać łaski jubileuszowe. To też o nich myśląc, jako najlepszy ojciec, Konstytucją Apostolską z dnia 2 kwietnia rozszerza Ojciec Święty ów Nadzwyczajny Jubileusz na cały świat i daje możność wszystkim bez wyjątku wiernym zaczerpnąć z otwartych szczodrobliwie zdrojów łask. Przy tej okazji i w rozpamiętywaniu nieskończonej miłości Bożej, która w Dziele Odkupienia ludzkości się okazała, stroskaną myślą biegnie Zastępca JEZUSA CHRYSTUSA na ziemi do tych dusz, które w błędach pogaństwa lub fałszywych wiar żyją i przez to nie mogą skorzystać należycie z Męki i Śmierci ZBAWCY. W intencji też dusz i tych wszystkich, którzy dla pozyskania ich Bogu pracują poleca modlić się Ojciec Święty przy zyskiwaniu łask Jubileuszowych. Pragnie też Namiestnik JEZUSA CHRYSTUSA, by czas Jubileuszu, rozszerzonego na cały świat, był też czasem zadośćuczynienia za zniewagi, wyrządzane Najświętszemu SERCU przez tych, co z największą szkodą dla duszy swej nieśmiertelnej miłością JEGO gardzą, a zbrodniczą działalność swoją prowadzą pod szalonym hasłem: „Bez Boga i przeciw Bogu". Pragnie więc Ojciec Święty, byśmy przez łaski Jubileuszowe swoje własne dusze oświecili i wzmocnili, czyniąc z nich twierdze niedostępne dla zakusów czarta i jego popleczników, byśmy życie swe należycie uzgodnili z wolą Bożą, a przez to znakomicie takowe uszlachetnili i wreszcie byśmy byli godni i starali się wyjednać od OJCA MIŁOSIERDZIA, „aby ohydne przewrotnych owych ludzi wysiłki, zmierzające do zniszczenia nietylko wszelkiej religji, lecz także wszelkiej kultury i prawdziwej cywilizacji, przecież ustały i w niwecz się obróciły", byśmy prośbami ofiarami swemi uzyskali, „aby ZBAWICIEL rodzaju ludzkiego zaślepione ich umysły poraził promieniem światła niebiańskiego, a poruszonych wstydem zbawiennym i pokutą, przywiódł miłościwie do uścisku ojcowskiego".

W bieżącym więc roku każdy katolik może otrzymać odpust zupełny, t. j. całkowite odpuszczenie kary, którąby za grzechy odcierpieć musiał, i to tyle razy, ilekroć wypełni wskazane przez Ojca Świętego warunki, a mianowicie, gdy, należycie Sakramentem Pokuty oczyszczony i Komunją św. pokrzepiony, nawiedzi wskazane kościoły, modląc się według wskazania i intencji Ojca Świętego. Odpusty Jubileuszowe mogą być ofiarowane za siebie i za dusze osób zmarłych.

Warunki nawiedzeń kościołów podaje szczegółowo Konstytucja Apostolska z dnia 2 kwietnia b. r. To też wy, Czcigodni Bracia Kapłani, z niemi najdokładniej się zapoznajcie i pouczcie lud wierny, jak ma wykorzystać ku pożytkowi dusz swych nieśmiertelnych Jubileusz ten nadzwyczajny. Niech stanie się on dla wszystkich przyczynkiem najskuteczniejszym do uświadomienia sobie wielkiego Dzieła Odkupienia i zdania sobie sprawy, jak ukochaną jest przez BOGA nasza dusza nieśmiertelna. Zaś wdzięczność nasza dla PANA nad Pany za jego nieskończoną dla nas miłość niech nas skutecznie pobudzi do ułożenia naszego życia codziennego według woli Bożej i zasłużenia na szczęście w BOGU.

Dan w Pińsku dnia 29 kwietnia 1934 r.

† KAZIMIERZ biskup.

Do Czcigodnego Duchuwieństwa Diecezji Pińskiej.

W związku z ogłoszonym przez Ojca Św. PIUSA XI Jubileuszem Nadzwyczajnym polecamy, co następuje:

1. W najbliższe niedziele należy przeczytać z ambon wydrukowaną w „Przeglądzie Diecezjalnym“ Konstytucję Apostolską „Quod superiore anno“ i Nasz List Pasterski z okazji Jubileuszu.

2. Dokładnie pouczyć lud wierny o podanych w Konstytucji Apostolskiej warunkach zyskania odpustów jubileuszowych.

3. Zachęcić swych parafjan i młodzież szkolną, by szczególniej czas ciepły, a więc wiosnę, lato i wczesną jesień zużytkowali dla odbycia Jubileuszu i skorzystania z jego łask.

4. Zająć się zorganizowaniem w tymże czasie zbiorowych obchodów i procesji jubileuszowych, podczas których w naukach i nabożeństwach podnieść moment wielkości Dzieła Odkupienia i zamanifestować solidnie radosną wdzięczność duszy katolickiej, odrodzonej i zasilanej Męką i Śmiercią ZBAWCY, oraz pozostawionym Najświętszym Sakramentem. Do tego niech posłużą misje, 40-godzinne nabożeństwa i odpusty, jakie w tym czasie się mają odbyć.

5. Na konferencjach dekanalnych omówić sprawę zbiorowych i uroczystych obchodów jubileuszowych i zawczasu ustalonej wzajemnej pomocy.

6. W Pińsku do jubileuszowych nawiedzeń wyznaczamy: Katedrę, kościół OO. Jezuitów, kościół św. Karola i kościół M. B. Bolesnej na cmentarzu, gdzie też ma przechowywać się w roku jubileuszowym Najświętszy Sakrament. W innych parafjach wszystkim kościołom i kaplicom publicznym, w których przechowuje się Najświętszy Sakrament nadajemy godność i uprawnienia jubileuszowych świątyń.

7. Zarządzamy, że przy zbiorowych procesjonalnych nawiedzinach, poprzedzanych nabożeństwami i naukami wystarczy dla uzyskania odpustu jubileuszowego jednorazowego nawiedzenie przynajmniej dwóch świątyń, w których przechowuje się Najświętszy Sakrament w miejscu i najbliższej okolicy lub nawiedzenie jednego kościoła po odbytej procesji do jednego ze znajdujących się w tej samej miejscowości lub w najbliższej okollcy krzyżów przydrożnych, gdzie należy wygłosić odowiednią naukęi odmówić modlitwy przepisane w czasie nawiedzenia kościoła przed wizerunkiem Ukrzyżowanego.

Pińsk, 29 kwietnia 1934 r.

† *KAZIMIERZ biskup.*

Do Wielebnego Duchowieństwa Diecezji Pińskiej.

Doszło do mojej wiadomości, że XX. Moderatorzy Sodalicji Marjańskich, zaciągając pewne z tytułu swego urzędowania zobowiązania finansowe, takowych nie regulują, a gdy przeniesieni bywają na inne stanowiska, zaciągnięte przez się zobowiązania zrzucają na swych następców. To też niniejszem ogłaszam, że wszelkie zobowiązania zaciągnięte z tytułu swego urzędowania w charakterze Moderatora Sodalicji Marjańskiej, a bez wiedzy i zgody Władzy Diecezjalnej, obciążają jedynie tego, kto je zaciągnął bez jakiegokolwiek obowiązku następcy do ich regulowania, i w wypadku jakiejkolwiek reklamacji według niniejszego zarządzenia będą egzekwowane.

Dan w Pińsku, 30 kwietnia 1934 r.

† *KAZIMIERZ biskup.*

Do Wielebnego Duchowieństwa Diecezji Pińskiej.

Wzorem lat ubiegłych Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej organizuje „TYDZIEŃ LOPP“ w dniach 10-17 maja włącznie.

To też wzywam Was, Bracia Kochani, byście, doceniając prace i zorganizowany wysiłek wyżej wspomnianej organizacji, i to jej tegoroczne poczynanie, jakim jest „TYDZIEŃ LOPP“ żywem słowem poparli, zachęcając swych parafjan do ofiarności i współpracy.

Pińsk, 30 kwietnia 1934 r.

† *KAZIMIERZ biskup.*

Z Wikarjatu Generalnego.

Rekolekcje Kapłańskie i Kurs Duszpasterski dla Duchowieństwa Pińskiego.

Rozporządzeniem Jego Pasterskiej Mości Księdza Biskupa Pińskiego w dniach 19, 20 i 21 czerwca r. b. odbędą się rekolekcje dla Kapłanów, a bezpośrednio po ukończeniu rekollekcji odbędzie się Kurs Duszpasterski dla Duchowieństwa Diecezji Pińskiej i trwać będzie d. 22, 23, 24 i 25 czerwca.

Rekolekcje i referaty na Kursie wygłoszone będą w Seminarjum Duchownem w Pińsku. Wezwani imiennie księża w myśl Kodeksu prawa kan. 126 winni się stawić na wyznaczony termin w czas powiadamiając swoich parafjan, czy na niedzielę 24 będzie ktoś z sąsiadaów zastępował w odprawieniu Mszy Św., jak również zatroszczą się by parafjanie na czas nieobecności Księdza Proboszcza mieli zapewnioną posługę duchowną na wypadek nagłej potrzeby.

Wobec faktu, że Seminarjum nasze nie posiada jeszcze dostatecznych przedmiotów potrzebnych do noclegów Cz. Cz. Księży pożądaną jest rzeczą, by Wielebni Księża przywieźli ze sobą najpotrzebniejsze rzeczy.

Władza Diecezjalna zdaje sobie dobrze sprawę, z jakimi trudnościami będą się borykać niektórzy Księża, by przybyć na wezwanie, jednak wysiłek ten jest konieczny, ze względu na korzyści jakie winny być odniesione i z rekolekcji kapłańskich wspólnych i z Kursu Duszpasterskiego, a także i na okoliczność, że podczas obecnego Zjazdu Duchowieństwa w Pińsku omówioną zostanie definitywnie i zfinalizowanie sprawy lat kilka się ciągnącej — rozpoczęcia działalności Stowarzyszenia Bratniej Pomocy Duchowieństwa Diecezji Pińskiej. Wybrany Zarząd zacznie swoją działalność, troszcząc się by sprawa Domu Emerytów Księży Diecezji Pińskiej stała się corychlej realną.

Na bilety powrotne zostaną podjęte staranie o zniżkę kolejową.

Biskup Tyt. Tawji Sufragan Piński
Wikarjusz Generalny.

I-szy Kurs Duszpasterski dla Duchowieństwa Diecezji Pińskiej
w dniach 22, 23, 24 i 25 czerwca r. b.

Przewodnią myślą Kursu będzie poruszenie spraw najpilniejszych zaznajomienie Duszpasterzy z doświadczeniem dokonanem gdzieindziej co do kierunków i metod doby dzisiejszej z uwzględnieniem

AKCJI KATOLICKIEJ.

Wykłady będą odbywać się po skończonych rekollekcjach dla Duchowieństwa w Sali Zygmuntowskiej gmachu Seminaryjnego.

PROGRAM KURSU.

Otwarcie nastąpi po uroczystem nabożeństwie odprawionem o godzinie 8 min. 45 przez J. E. Ks. Biskupa Pińskiego dnia 22 czerwca.

Powitanie Zjazdu, wybór prezydjum Zjazdu.

Godz. 10. Referat: *Praca Duszpasterza w Bractwach i organizacjach Kościelnych*. Ks. Prałat Stanisław Marchewka Proboszcz i Dziekan w Jędrzejowie.

Godz. 11. Referat II. *Praca Duszpasterza nad wychowaniem Rodziców katolickich*. Ks. Biskup Sufragan Piński.

Godz. 1. Obiad i przerwa wypoczynkowa.

Godz. 3 popoł. *Środki i sposoby ożywienia obowiązkowych praktyk religijnych w parafji*. Ks. Prałat Stanisław Marchewka, Proboszcz i Dziekan w Jędrzejowie.

Godz. 5 popoł. *Częsta i codzienna Komunja Święta jako środek podniesienia poziomu moralnego parafji*. Ks. Biskup Sufragan Piński.

Dnia 23 czerwca (sobota).

Godz. 10. Referat 5. *Ambona jako teren pracy duszpasterskiej*. (Aktualność kazań — Kazania Okolicznościowe — Nauki Katechizmowe).

Godz. 11. Referat 6. *Duszpasterstwo wiejskie — nauczanie dziatwy religji*. Ks. Prałat Witold Iwicki, Dziekan i Proboszcz Brzeski.

Godz. 1. Obiad i przerwa wypoczynkowa.

Godz. 3 popoł. Referat 7. *Duszpasterz jako Misjonarz. Misje rekollekcje.* Ks. Dr. Ildefons Bobicz, Dziekan i Proboszcz w Iwje.

Godz. 5. *Duszpasterz w walce z sekciarstwem i bezbożnictwem doby dzisiejszej.* Ks. Mieczysław Krygier, Proboszcz Warszawski.

Dnia 24 czerwca (niedziela).

Godz. 10. *Akcja Katolicka częścią duszpasterstwa dzisiejszego.* Ks. Stanisław Wojsa Dyrektor Akcji Katolickiej we Włocławku.

Godz. 3 popoł. *Duszpasterz wobec zagadnień moralności życia małżeńskiego.* Ks. Dr. Ignacy Świrski, Profesor Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie.

Godz. 5 popoł. *Duszpasterz a Akcja charytatywna w Parafji.* Ks. Stanisław Wojsa, Dyrektor Akcji Katolickiej we Włocławku.

Godz. 7 popoł. *Duszpasterz wobec zagadnień moralności życia małżeńskiego II cz.* Ks. Dr. Ignacy Świrski, Profesor Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie.

Godz. 9. Zebranie towarzyskie w mieszkaniu Ks. Biskupa Pińskiego.

Dnia 25 czerwca (poniedziałek).

Godz. 10. *O Apostolstwie ludzi świeckich.* Pan Jundziłł-Baliński, Prezes Akcji Katolickiej Diecezji Pińskiej.

Godz. 11. *O stowarzyszeniach (S. M. P.) młodzieży Polskiej Katolickiej.* Pan Redaktor Dobrej Prasy Jędrzejewski.

Godz. 1. Obiad i przerwa wypoczynkowa.

Godz. 3 popoł. *Praca oświatowa na kresach Polski w ogólności, a udział Duchowieństwa Katolickiego w szczególności.* Pan Józef Stemler, Dyrektor Polskiej Macierzy Szkolnej.

Godz. 4 popoł. *Organizacja prasy katolickiej i rozumny jej kolportaż.* Pan Redaktor Dobrej Prasy Jędrzejewski.

Spis Księży wezwanych do Pińska na Rekolekcje i Kurs Duszpasterski w czerwcu 1934 r.

JW-ni IM. Księża Prałaci i Kanonicy: Humnicki Henryk, Iwicki Witold, Tarasiewicz Nikodem, Zelbo Józef, Giebartowski Wincenty, Kiełbassa Bronisław, Dr. Moniuszko Józef, Pietkiewicz Stanisław, Szczerbicki Fabjan, Szamb. Chwiećko Lucjan, Szamb. Nejmak Wacław, Bajko Józef, Beszta-Borowski Antoni, Kaczyński Antoni, Mackiewicz Walerjan, Dr. Rojko Antoni, Dr. Węckiewicz Jan, Zalewski Feliks, Żołądkowski Lucjan.

JW-ni IM.Księża Dziekani i Proboszczowie: Borysiuk Jan, Czarkowski Bolesław, Dalecki Michał, Ikonowicz Mikołaj, Kowalewski Nikodem, Pietrzykowski Mieczysław, Rojsza Albin, Rokosz Stanisław, Tarasiewicz Juljan, Bakinowski Albert, Bohusz Kazimierz, Borodzicz Jan, Chaciński Stanisław, Chomicki Jan, Chwojnowski Wincenty, Czajka Józef, Dołżyk Paweł, Drozdowicz Ignacy, Dziekoński Benedykt, Filmanowicz Stanisław, Franckiewicz Wincenty, Godlewski Marjan, Gogoliński Józef, Jabłoński Bolesław, Jarocki Jan, Kasprowicz Mieczysław, Dr. Kazimierowicz Henryk, Komorski Alfred, Koper Jan, Kowrecki Kazimierz, Kulpeksza Aleksander, Kulukas Wiktor, Kuryłłowicz Józef, Lewicki Mieczysław, Lipecki Tomasz, Łaposzko Donat, Madaliński Józef, Makowski Paweł, Marcoń Mieczysław, Markowicz Władysław, Mieszkis Feliks, Miłkowski Tomasz, Mioduszewski Antoni, Niedroszlański Izydor, Nowicki Antoni, Olesiński Walery, Oleszczuk Alfons, Ostrejko Józef, Pawłowski Władysław-Zygmunt, Pietrani Emiljan, Poczobutt-Odlanicki Fabjan, Pogumirski Ludwik, Ryłło Teodor, Siedlar Stanisław, Siudziński Wincenty, Stepek Paweł, Strumiłło-Pietraszkiewicz Lucjan, Suchwałko Adam, Swerpel Aleksander, Szeplewicz Stanisław, Szot Jan, Tarnogórski Apolinary, Tumiłowicz Kazimierz, Turłay Wacław, Uliński Franciszek, Wachowski Leon, Wierobiej Ignacy, Wierzbicki Wiktor.

JW-ni IM.Księża Profesorowie i Prefekci: Dr. Petrani Aleksy, Juniewicz Edward, Dr. Kozłowski Józef, Dr. Krzywicki Michał, Łomacki Kazimierz, Babinowski Bronisław, Kubik Mieczysław, Nowicki Augustyn.

JW-ni IM.Księża Wikarjusze i Urzędnicy Kurji: Dominiak Józef, Marcoń Mieczysław, Tomaszewski Jan, Seewald Tadeusz, Wieliczko Bronisław, Dr. Rutkowski Michał, Urbanowicz Jan.

Z Kancelarji Kurjalnej.

KURJA DIECEZALNA z polecenia JEGO EKSELENCJI przypomina Wielebnym Księżom Diecezji Pińskiej istniejące już zarządzenie, że na pisma władz administracyjnych lub szkolnych w sprawach zasadniczych nie mogą odpowiadać bezpośrednio, a tylko w porozumieniu z Kurją Diecezjalną, chyba że sprawa została już pomiędzy władzam i duchowną iświecką uzgodnioną i WW. JMKsięża zostali upoważnieni do bezpośredniego jej załątwienia. Zarządzenie to nie dotyczy spraw osobistych każdego kapłana, w których ma się stosować do obowiązujących praw i ustaw państwowych.

W. W. Księża Proboszczowie, którzy dotychczas nie nadesłali wykazu członków Rady Gospodarczej, zechcą w najbliższym czasie wykonać zarządzenie Kurji Diecezjalnej.

Uprasza się o zwrot statutów Synodalnych niezwłocznie.

J. E. Ks. Biskup Ordynarjusz wyjechał dn. 4 maja na kurację i powraca w końcu maja.

(—) Ks. Kanonik Br. Kiełbassa
Kanclerz Kurji.

Z Wydziałów Kurjalnych.

Warszawa, dn. 29 marca 1934 r.

Ekscelencjo, Najprzewielebniejszy Arcypasterzu!

Z okazji Kanonizacji naszego Założyciela Księdza Jana Bosko przystąpiliśmy z wielkim nakładem pracy i grosza do wydania w języku polskim jego życiorysu. Kierowaliśmy się jedną myślą, tą mianowicie, żeby apostołom duchownym i świeckim okazać wielką, pociągającą i jaśniejącą postać Apostoła naszych czasów. Dlatego składając pierwszy plon tej pracy Ekscelencji Waszej w hołdzie, prosimy dla niej o błogosławieństwo i łaskawe poparcie jej wśród duchowieństwa.

Całując pierścień Waszej Ekscelencji, pozostaję pokornym i oddanym sługą

Ks. St. Pływaczyk
prowincjał salezjanów w Polsce.

KATOLICKI UNIWERSYTET LUBELSKI
L. 516/34

Lublin, dnia 5/IV 1934 r.

Szanowny Księże Redaktorze.

Uprzejmie proszę Księdza Redaktora o umieszczenie w swem piśmie poniżej podanej notatki.

Antoni Szymański
Rektor

Odezwa do Przewielebnego Duchowieństwa.

W drugi dzień Zielonych Świątek odbywa się z zarządzenia Ordynarjusza kolekta po kościołach na rzecz Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Nieco później, bo dnia 10 czerwca będzie urządzona zbiórka na rzecz K. U. L. w całem państwie z wyjątkiem Śląska, na skutek zezwolenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

Z tego powodu zwracam się z serdeczną prośbą do Przewielebnego Duchowieństwa, aby zechciało poprzeć gorliwie i kolektę i zbiórkę.

O pomoc w organizacji zbiórki zwróciliśmy się do Księży Dyrektorów Akcji Katolickiej i Jeneralnych Sekretarzy S. M. P., które już w ubiegłym roku prawie cały ciężar przeprowadzenia zbiórki wzięły na siebie.

Nie trzeba dowodzić, jak skuteczność akcji zbiórkowej będzie zależeć od pomocy Przewielebnego Duchowieństwa. I o tę pomoc bardzo serdecznie proszę.

K. U. L. ma wielkie potrzeby. Ma długi do spłacenia, kaplicę do przebudowy, bibljotekę do wybudowania, centralne ogrzewanie do instalacji, rozbudowę gmachu do wykończenia, obsadę katedr i rozbudowę wydziałów, pomnożenie bibljotek seminaryjnych i głównej, słowem wielkiej potrzeby w dziedzinie gospodarczej i naukowej.

Kolekta i zbiórka mogą być w tych pracach niesłychaną pomocą. Uniwersytet medjolański i lowański głównie na kolekcie opiera swą egzystencję. O pomoc więc Przewielebnego Duchowieństwa proszę zwłaszcza w organizacji zbiórki. Odpowiednie wskazówki wyjdą od Dyrektorów Akcji lub Sekretarzy S. M. P. Rektorat K. U. L. również chętnie niemi będzie służył.

Już z góry dziękuję za tę pomoc, bo wiadoma jest życzliwość Duchowieństwa dla K. U. L., wyrażająca się bardzo skutecznie w tem, że wszyscy Księża składają opłaty na uczelnię Lubelską.

Rektor
Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Warszawskie Towarzystwo
Pomocy Lekarskiej i Opieki nad
Psychicznie i Nerwowo Chorymi
Sekcja Pozazakkładowa
Plac 3-ch Krzyży 8 m. 4.

Beatus qui intelligit
Super egenum et pauperem.

Do
Prześwietnej Kurji Diecezjalnej w Pińsku

Już od zarania chrześcijańsiwa Kościół Katolicki opiekował się chorymi, propagował samarytańską miłość bliźniego i głosił prawo do życia nawet najnieszczęśliwszych kalek ludzkich. Sekcja Opieki Pozaszpitalnej Warszawskiego Towarzystwa nad psychicznie i nerwowo chorymi zwraca się tedy z uprzejmą prośbą do Prześwietnej Kurji Biskupiej o poparcie chrześcijańskiego poczynania Sekcji celem propagowania idei, którą już O. O. Bonifratrzy szerzyli w Polsce.

Sekcja prosi o polecenie Wielebnemu Duchowieństwu pouczania parafjan według załączonej odezwy o pełnym miłości bliźniego traktowaniu chorych umysłowo, opiekowania się niemi i zapewnienia im pewnych niezbędnych choćby najskromniejszych warunków bytowania. Chodzi tu przedewszystkiem o tych chorych, którzy nie mogą, lub nie potrzebują być umieszczeni w specjalnym szpitalu. Uprzejmie również prosimy o łaskawe umieszczenie naszej odezwy w miesięczniku diecezjalnym.

Warszawa 1934 r.

J. E. Ks. Biskup Ordynarjusz gorąco poleca Sercu Duszpasterzy opieką nad nieszczęśliwymi chorymi.

Warszawskie Towarzystwo
Pomocy Lekarskiej i Opieki nad
Psychicznie i Nerwowo Chorymi
Sekcja Pozazakładowa

Warszawa, w styczniu 1934.
Szpital Jana Bożego,
Bonifraterska 12.

ODEZWA.

Skutki wojny, codzienna ciężka walka o byt, niezdrowe warunki życiowe, alkoholizm, morfinizm, różne choroby — są przyczynami coraz bardziej wzrastającej liczby umysłowo chorych.

W Polsce chorych umysłowo jest około stu tysięcy, z tych mniej niż piąta część mieści się w specjalnych zakładach i ma tam znośne warunki. Z pozostałych, nieznaczna ilość, ma w domu należytą opiekę — reszta, to ci, których spotykamy w każdym mieście albo wsi, ci chorzy tak często głodujący, zaniedbani, szerzący nieuzasadniony postrach, a częściej pośmiewisko ludności, zwłaszcza dzieci.

Większość tych nieszczęśliwych, traktowana w odpowiedni sposób, zdolna jest do owocnej, a nawet skomplikowanej pracy i stać się może użytecznym członkiem społeczeństwa, mogącym wykonywać swoje zajęcie na swobodzie na równi z normalnymi ludźmi.

Chorzy tacy, winni oczywiście pozostawać pod opieką lakarza psychjatry, gdyż tylko lekarz specjalista może dać właściwe wskazówki, jak otoczenie powinno obchodzić się z chorym i jaka praca odpowiada siłom i możnościom chorego, by nie stać się dla jego zdrowia szkodliwą. Widząc umysłowo chorych pracujących, ludność szybko przestanie się ich bać i uwierzy, że mogą oni pomimo choroby, przynieść pożytek społeczeństwu.

Tymi chorymi należy się zająć nie tylko ze względu na miłość bliźniego, lecz i dobro samego społeczeństwa, które temsamem obowiązane jest o nich pamiętać.

Zwracamy się więc z gorącym apelem do ludzi dobrej woli, do istniejących na danym terenie towarzystw społecznych i instytucyj dobroczynnych, aby tworzyli Koła i Kółka opieki nad umysłowo chorymi, celem obrony ich przed bezmyślnym krzywdzeniem, dostarczania najbiedniejszym schludnej odzieży, pożywienia znośnego pomieszczenia i wyszukiwania odpowiedniego zajęcia.

W ten sposób przeprowadzona opieka pozaszpitalna, zaoszczędzi kosztów umieszczenia w zakładzie chorych, którzy nie wy-

magają zamknięcia i konieczności budowania coraz to nowych zakładów, tak trudnej w dobie obecnej.

W miarę powstawania Kół i Kółek, Towarzystwo rozszerzy się na teren całej Polski, dając celową opiekę tak zaniedbanym dotychczas i włóczącym się chorym umysłowo, pozostającym po za murami zakładu.

O wszelkie informacje, prosimy zgłaszać się do dyrekcji Szpitala Jana Bożego w Warszawie.

Zarząd Sekcji Pozazakładowej.

Zielone Świątki w Jerozolimie.

Staraniem Generalnego Komisarjatu Ziemi Świętej na Polskę, Ligi Katolickiej w Katowicach, Towarzystwa Pielgrzym w Poznaniu zostaje zorganizowana wielka Pielgrzymka do Jerozolimy, Jerycha, Jordanu, Morza Martwego, Nazaretu, Tyberjatdy i tp. Zielone Święta pielgrzymka spędzać będzie w Jerozolimie, gdzie odwiedzi Grób Pana Jezusa, Bazylikę grobu Pańskiego, Górę Kalwarję, Wieczernik, Kościoły, Drogę Krzyżową oraz drogie sercu każdego chrześcijanina pamiątki w Betleem. Ponadto pielgrzymka, która posiada jednocześnie charakter wycieczkowy zwiedzi najciekawsze ośrodki turystyczne w Palestynie i szereg zabytków dawnego Egiptu w Kairo oraz w drodze powrotnej Konstantynopol i Ateny.

Pielgrzymi drogą morską odbędą na polskim okręcie „Polonja". Ze względu na wielkie zainteresowanie pielgrzymką i ograniczoną ilość miejsc pożądanem jest jaknajszybsze zgłoszenie w niej udziału. Zapisy w kolejności zgłoszeń przyjmowane są w Gen. Komisarjacie Ziemi Świętej w Krakowie, ul. Reformacka 4, Lidze Katolickiej w Katowicach, Piłsudskiego 58, Tow. Pielgrzym w Poznaniu, Św. Józefa 5 i P. B. P. „Francpol" w Warszawie, ul. Mazowiecka 9.

Sprawa beatyfikacji Królowej Jadwigi.

Został zamianowany postulatorem beatyfikacji Królowej Jadwigi Kanonik X. Rudolf J. De F. Van Roy, Kraków Szewska 22.

X. Postulator zapowiedział rozpowszechnianie obrazków Kr. Jadwigi, celem zebrania funduszów na prowadzenie akcji.

J. E. Ks. Biskup Ordynarjusz gorąco poleca Wielebnemu Duchowieństwu tak ważną sprawę dla Naszej Ukochanej Ojczyzny, jaką jest beatyfikacja Królowej Jadwigi.

Przesyłanie zbiorowych próśb do Stolicy Apostolskiej należy kierować do X. Postulatora pod powyższym adresem.

Uprzejmie zapraszamy Przewielebność Waszą na rekolekcje dla kapłanów

w Domu rekolekcyjnym Ks. Ks. Jezuitów w Dziedzicach (na Śląsku) 1934 roku:

SERJA II. Początek dnia 18. czerwca, godz. 19-ta; zakończenie dnia 22. czerwca, rano.

SERJA III. Pocz. dn. 2. lipca, godz. 19-ta; zakoń. dn. 6. lipca, rano.

SERJA IV. Pocz. dn. 30. lipca godz. 19-ta; zakoń. dn. 3. sierpnia, rano.

SERJA V. Dla W. W. Ks. Prefektów Pocz. dn. 13. sierpnia godz. 19; zakończenie dnia 17. sierpnia, rano.

SERJA VI. Pocz. dn. 27. sierpnia, godz. 19; zak. dn. 31 sierp., rano.

SERJA VII. Pocz. dn. 17. września, godz. 19; zak. dn. 21. wrześn., rano.

SERJA VIII. Pocz. 8. paźdz. godz. 19; zak. dn. 12. października, rano.

SERJA IX. Pocz. dn. 22. paźdz., godz. 19; zak. 26. październ., rano.

SERJA X. Pocz. dn. 5. listop., godz. 19; zak. dn. 9. listop., rano.

SERJA XI. Pocz. dn. 19. listop., godz. 19; zak. dn. 23. listop., rano.

SERJA XII. Pocz. dn. 10. grudnia, godz. 19; zak. 14. grudnia, rano.

Bardzo uprasza się o wczesne zgłoszenia, które przyjmują:

O. O. Juzuici.

Sprawozdanie Stow. Pań Miłosierdzia Św. Wincentego a Paulo w Kobryniu od dnia 1/IV 1933 r. do dnia 31/III 1934 r.

Na dzień 1/IV członkiń czynnych 13, wspierających 41, na dzień 31/III 1934 r. czynnych 15 wspierających 54.

Dyrektor Stowarzyszenia Ks. Dziekan Jan Węckiewicz.

Zebrano gotówką.

Ze składek członkowskich	Zł.	863,00
Z loterji fantowej	„	138,18
Z balu urządz. wspólnie ze Z. O. P. K.	„	289,86
Z rozlosowania 2 fantów ofiarowan.	„	60,00
Ze sprzedaży palm przed kościołem	„	50,10
Z puszki Św. Wincentego a Paulo	„	43,05
Kwesta wielkanocna po domach	„	146,05
Z Caritasu	„	80,00
Od Sejmiku ze zbiórek świątecznych	„	140,00
Datki jednorazowe	„	36,20
% z P. K. O.	„	16,83
	Zł.	1863,27

Zebrano w naturze.

$37^3/_4$ kg. kiełbasy	Zł.	69,75
18 kg. cukru	„	27,00
$17^1/_2$ kg. słoniny	„	31,75
50 kg. mąki	„	20,00
32 kg. kaszy	„	12,80
298 kg. kartofli	„	14,90
9 kg. grzybów i owoców suszonych	„	9,00
2019 sztuk jaj	„	100,95
100 obiadów	„	30,00
	Zł.	215,95
Razem	Zł.	2079,22

Starej odzieży 110 sztuk.
Starego obuwia 18 par.

Rozdano.

Chleba razowego 847 kg., chleba pytlowego 334 kg., mąki pszennej $223^1/_2$ kg., kaszy 107 kg., słoniny 169 kg., wędlin $78^1/_4$ kg., mięsa $108^3/_4$ kg., kartofli 298 kg., cukru 3 kg., do bułek cukru 15 kg., mydła $^1/_2$ kg., makaronu 1 kg., herbaty $^{20}/_{100}$ kg., bułek $^1/_2$ kg. wagi5 20 sztuk, Jaj 2019 sztuk, starej odzieży 104 sztuk, starego obuwia 18 par, mleka 916 litrów, obiadów 100.

Różnych produktów za	Zł.	96,50
Odzieży za gotówkę	„	90,35
Komorne dla ubogich	„	134,00
Opał	„	81,75
Za pięcioro dzieci w przedszkolu	„	40,00
Utrzymanie chłopca u Braciszków	„	135,00
Pożyczki i zapomogi jednorazowe	„	122,50
Lekarstwa	„	20,00
Puszka i Statua Św. Wincentego	„	24,50
Koszta imprez i wyd. kancelaryjne	„	45,20

2 roczniki Przewodnika katolickiego, 2 roczniki Rycerza Niepokalanej, 2 roczniki Małego Apostoła, 40 książeczek o Intronizacyi.

Odbyto spowiedź i wspólną Komunję Ś-tą 17/VII i 8/XII 33 r. Zorganizowano wyjazd do Kodnia udział wzięło 54 osoby. Urządzono wspólnie ze Z. P. O. K. śniadanie dla dzieci przystępujących do I Komunji Ś-tej. Odbyto zebrań miesięcznych 12, zebrań zarządu 27 Odwiedzano ubogich osobiscie 357 razy. Ulokowano w zakładzie Św. Józefa w Kobryniu 10 chłopców. Święcone w roku 1933 otrzymało 110 osób. Gwiazdkę 110. Święcone w roku 1934 otrzymało 120 osób. Wspierano stale rodzin 23, osób pojedyńczych 5. Zmarło osób 2.

Przewodnicząca: *Zofja Wilczkiewiczowa.*

Sekretarka: *Marja Szydłowska.*

Skarbniczka: *Irena Chomiakowowa.*

Kronika diecezjalna.

25 i 26 kwietnia bawił w Pińsku J. E. Ks. Biskup Słoskan, b. więzień wysp Sołowieckich. J. E. wkrótce obejmie stanowisko Rektora Seminarjum Duchownego w Rydze.

1 Maja J. E. Ks. Biskup Ordynarjusz odprawił w katedrze pierwsze majowe nabożeństwo.

3 Maja celebrował sumę J. E. Ks. Biskup Ordynarjusz, kazanie wygłosił J. E. Ks. Biskup Sufragan.

Wieczorem 3 Maja Ich Ekscelencje Ks. Ks. Biskupi byli obecni przy składaniu przyrzeczeń w obozie harcerskim. Po złorzeniu przyrzeczeń J. E. Ks. Biskup Ordynarjusz pzzemówił do harcerzy.

Dnia 10 Maja w dzień Wniebowstąpienia Pańskiego pontyfikalnie celebrował i kazanie wygłosił J. E. Ks. Biskup Sufragan.

Nominacje i zmiany wśród Duchowieństwa diecezji Pińskiej.

Ks. Kan. Wiktor Zienkiewicz zwolniony na własne żądanie z probostwa w Strabli.

Ks. Jan Duda-Dziewierz zamianowany na p. o. proboszcza parafji Strabla.

Ks. Kan. Juljan Dudziński — na proboszcza parafji Stołpeckiej.

Ks, Nikodem Kowalewski — na proboszcza parafji Ciechanowieckiej.

Tenże — na dziekana Ciechanowieckigo.

Ks. Kan. Dr. Antoni Rojko — na dziekana Prużańskiego.

Ks. Fabjan Poczobutt-Odlanicki — na p. o. proboszcza parafji Bereza Kartuska.

Ks. Dr. Henryk Kazimierowicz — na p. o. proboszcza parafji Śledzianów.

Ks. Antoni Mioduszewski — na p. o. proboszcza parafji Mielnik.

Ks. Paweł Stepek — na p.o. proboszcza parafji Hajnówka.

Ks. Józef Szary — na wikarjusza kościoła parafjalnego w Rudce.

Ks. Jan Urbanowicz — na notarjusza Sądu Biskupiego w Pińsku.

Akta Państwowe.

Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej

z dnia 30 listopada 1933 r.

o chowaniu zmarłych i stwierdzeniu przyczyny zgonu, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Na podstawie artykułów 1, 2, 3, 4, 11 i 17 ustawy z dnia 17 marca 1932 roku o chowaniu zmarłych i stwierdzaniu przyczyny zgonu (Dz. U. R. P. № 35, poz. 359) i art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 czerwca 1932 r. o przekazaniu zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawach zdrowia publicznego Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej (Dz. U. R. P. № 52, poz. 493) zarządza się co następuje:

§ 1. Artykuły (art.), powołane w niniejszem rozporządeniu bez bliższego określenia, oznaczają artykuły ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o chowaniu zmarłych i stwierdzaniu przyczyny zgonu.

Paragrafy (§), powołane w tem rozporządzeniu bez bliższego określenia, oznaczają paragrafy niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Za dzień i godzinę (chwilę) zgonu w rozumieniu ustawy uważa się dzień i godzinę zgonu, stwierdzone na karcie zgonu (art. 3).

Za zwłoki w rozumieniu ustawy uważa się również zwłoki noworodków martwo urodzonych, t. j. płody ludzkie, urodzone w stanie nieżywym po upływie co najmniej 7 miesięcy ciąży.

Przez szczątki w myśl ustawy należy rozumieć zarówno pozostałości zwłok, które wydobyto przy kopaniu grobu, jak i części ciała ludzkiego, odłączone od całości, jako też i popioły, otrzymane przez spopielenie zwłok ludzkich.

Przepisy, dotyczące szczątków, mają zastosowanie również do płodów ludzkich, urodzonych przed upływem 7-go miesiąca ciąży.

§ 3. W ciągu 24 godzin po zgonie należy zawiadomić o tem lekarza lub oglądacza zwłok (art. 3, p. 1 i 2), albo urząd gminy (§ 16, ust. 4), żądając wydania karty zgonu.

Zwłoki, z wyjątkiem zmarłych na choroby zakaźne (§ 7), nie mogą być usunięte z mieszkania przed upływem 12 godzin od chwili zgonu i przed stwierdzeniem przyczyny zgonu, jednakże nie powinny one pozostawać w mieszkaniu po wystąpieniu wyraźnych oznak rozkładu i wogóle dłużej niż 72 godziny. Przy wystąpieniu tych oznak należy zarządzić przeniesienie zwłok do domu przedpogrzebowego, lub kostnicy, albo pochowanie ich.

§ 4. Zwłoki, przeniesione do domu przedpogrzebowego lub kostnicy, nie mogą tam pozostawać po wystąpieniu objawów daleko posuniętego rozkładu, zwłoki takie należy natychmiast pochować.

§ 5. Celem wstrzymania rozkładu zwłok dozwolone jest stosowanie zabiegów utrwalających, na użyciu konserwujących związków chemicznych (wstrzyknięcie płynu konserwującego

do naczyń krwionośnych osoby zmarłej i t. p.). Zabiegi te mogą być wykonywane tylko przez lekarzy.

§ 6. Natychmiast po zgonie należy zwłoki umieścić w miejscu chłodnem i zabezpieczyć je przed dostępem zwierząt i owadów zwłaszcza much.

W miejscowościach, w których są domy przedpogrzebowe lub kostnice, składanie ciał osób zmarłych w kościołach i kaplicach. położonych poza cmentarzem, dozwolone jest tylko na czas obchodu żałobnego, poprzedzającego pogrzeb (od czasu eksportacji zwłok do kościoła lub kaplicy aż do wyprowadzenia zwłok na cmentarz), pozatem zaś tylko w przypadkach, gdy prawo do tego przysługuje osobie duchownej lub świeckiej na mocy przywileju albo zwyczaju. Wyjątek od tej zasady stanowią kościoły w miastach z liczbą ponad 100.000 mieszkańców, posiadające oddzielne pomieszczenia dla składania zwłok aż do chwili pogrzebu.

§ 7. Zwłoki osób zmarłych z: dżumy, żółtej febry, cholery azjatyckiej, ospy naturalnej, duru plamistego i powrotnego, trądu, wąglika, nosacizny i wścieklizny, powiny być natychmiast po stwierdzeniu zgonu i jego przyczyny zawinięte w płótno, zmoczone w płynie odkażającym, zamknięte w trumnie, usunięte z mieszkania i pochowane w ciągu 24 godzin od chwili zgonu. Zwłok takich nie wolno przewozić (art. 11 ust. 4) ani ekshumować (at. 12 ust 3) przed upływem dwóch lat od dnia zgonu.

Wojewódzka władza administracji ogólnej może w drodze wyjątku i z zastosowaniem środków ostrożności, przewidzianych w § 8, zezwolić na przewiezienie takich zwłok przed upływem wymienionego wyżej terminu.

§ 8. W przypadkach zgonu z chorób zakaźnych, podlegających obowiązkowemu zgłaszaniu, niezależnie od przepisów § 6, należy stosować następujące środki ostrożności: 1) wzbronione jest zbieranie się większej liczby osób w pomieszczeniu, gdzie leżą zwłoki, 2) wzbronione jest dotykanie zwłok poza czynnościami związanemi z obmyciem, ubraniem i ułożeniem zwłok w trumnie, 3) do obmywania zwłok używać należy płynu odkażającego, 4) na dnie trumny umieścić należy warstwę substancji płynochłonnej grubości 5 cm., 5) po złożeniu zwłok w trumnie należy ją natychmiast szczelnie zamknąć i zewnątrz obmyć płynem odkażającym, 6) pomieszczenie, w którem osoba zmarła pozostawała, wszystkie przedmioty, które z nią pozostawały w styczności. jako też wóz, na którym zwłoki przewieziono, winny być podane odkażeniu.

§ 9. Przepisy §§ 4 i 7 nie dotyczą zwłok, dostarczanych zakładom naukowym, lub podlegających sekcji naukowej, sądowo-lekarskiej i policyjno-sanitarnej.

Postępowanie z takiemi zwłokami normują obrębne przepisy.

§ 10 Do trumny, przeznaczonej dla zwłok osoby dorosłej, wolno złożyć tylko zwłoki matki z dzieckiem nowonarodzonem, lub zwłoki dwojga dzieci w wieku do lat 7. Po złożeniu zwłok do trumny i umocnieniu wieka nie należy trumny otwierać poza przypadkami niezbędnej konieczności.

Trumny powinny mieć dno i ściany boczne nieprzepuszczalne oraz szczelnie przylegające wieko.

§ 11. W miastach, liczących ponad 10.000 mieszkańców, przewożenie zwłok osób zmarłych w tych miastach dozwolone jest tylko na specjalnie do tego celu przeznaczonych wozach.

Przewożenie i przenoszenie zwłok ulicami tych miast jest dozwolone do godz. 14; nie dotyczy to eksportacji zwłok do kościołów i kaplic przedpogrzebowych.

§ 12. W razie uzasadnionej wątpliwości co do tego, czy osoby pragnące pochować zwłoki, mają do tego prawo w myśl art. 2 ust. 1, winien zarząd zakładu, w którym dana osoba zmarła, lub powiatowa władza administracji ogólnej, o ile zgon nastapił w prywatnem mieszkaniu, zażądać udowodnienia tego prawa.

§ 13. Zwłoki, niepochowane przez rodzinę i inne osoby, wymienione w art. 2 ust. 1, będą przekazywane zakładom uniwersyteckim, o ile zakłady te zgłoszą zapotrzebowanie na zwłoki i zapewnią odbiór po otrzymaniu odpowiedniego zawiadomienia.

§ 14 Wszystkie gminy na obszarze Rzeczypospolitej obowiązane są w myśl postanowień art. 3 wprowadzić na swoim terenie stwierdzanie zgonu i jego przyczyny w każdym przypadku śmierci.

W tym celu każda gmina winna jest powołać odpowiednią liczbę osób, upoważnionych do wykonywania tych czynności (§ 15), jako też opłacać ich pracę.

§ 15. W miejscowościach, w których zamieszkuje lekarz, jako też w promieniu 4 klm.

od tych miejscowości zgon i jego przyczyna muszą być stwierdzone przez lekarza.

W innych miejscowościach czynności te spełnić winien oglądacz zwłok, t. j. osoba, która przeszła specjalne przeszkolenie w zakresie stwierdzenia zgonu i jego przyczyny, uzyskała świadectwo, wydane przez powiatową władzę administracji ogólnej, upoważniające do wykonywania tych czynności, oraz złożyła ślubowanie na ręce tej władzy.

§ 16. Lekarz, który leczył chorego w ostatniej chorobie, jest obowiązany stwierdzić zgon i jego przyczynę oraz wypełnić w dwóch egzemplarzach odpowiednią część karty zgonu i nie może uzależnić wykonania tych czynności od uiszczenia za nie wynagrodzenia. Lekarz i oglądacz zwłok, powołani w myśl § 14, ust. 2 obowiązani są nie później, niż w ciągu 12 godzin po otrzymaniu wezwania udać się na miejsce, w którem znajdują się zwłoki, i, po ich obejrzeniu oraz po zasięgnięciu uzupełniających wiadomości od otoczenia, bezpłatnie wypełnić odpowiednią część karty zgonu w dwóch egzemplarzach.

Wzór karty zgonu jest inny dla lekarza (załącznik № 1) i inny dla oglądacza zwłok (załącznik № 2).

Odcinek drugiej karty, zawierający przyczynę zgonu, podaną przez lekarza i stanowiącą tajemnicę lekarską, powinien być zaklejony przez lekarza, który kartę wypełnił.

Do czasu ustanowienia oglądacza zwłok (art. 16) w miejscowości, w której niema lekarza, kartę zgonu według wzoru dla oglądacza zwłok wypełnia urząd gminy.

§ 17. Wypełnione egzemplaze karty zgonu otrzymuje osoba, która zajmuje się pochowaniem zwłok. Osoba ta winna jest przedłożyć wymienione egzemplarze karty zgonu w urzędzie gminnym miejsca zgonu celem wypełnienia przez ten urząd danych personalnych, wyszczególnionych w karcie zgonu.

Kartę pierwszą urząd gminy wręcza osobie, zajmującej się pochowaniem zwłok, celem przedłożenia jej właściwemu urzędowi stanu cywilnego dla sporządzenia aktu zejścia, poczemkarta ta służy jako pozwolenie na pochowanie zwłok. Kartę drugą urząd gminy przesyła w ciągu tygodnia do powiatowej władzy administracji ogólnej (lekarza powiatowego), właściwej dla miejsca zgonu.

§ 18. W miastach, mających własne urzędy statystyczne, wzór lekarskiej karty zgonu może być za zgodą Ministra Opieki Społecznej uzupełniony przez dodanie szczegółów, niewymienionych w załaczniku № 1, a drugi odcinek tej karty może być przysyłany miajscowemu organowi sanitarnemu związku samorządowego.

§ 19. Teren cmentarny i wszystkie urządzenia na tym terenie położone powinny, zgodnie ze swem przeznaczeniem, mieć charakter poważny, liczący się z pietyzmem, należnym zmarłym, i utrzymane zawsze czysto i porządnie.

§ 20. Teren pod cmentarz powinien być wybrany tak, żeby wykluczona była możliwość wywierania szkodliwego wpływu na otoczenie.

W szczególności winien on odpowiadać następującym warunkom;

1. odległość nowozakładanego cmentarza od zabudowań mieszkalnych oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia, powinna być co najmniej 150 m.

2. teren ten powinien znajdować się możliwie na wzniesieniu i nie podlegać zalewom,

3. spadek terenu, a wszczególności spadek zwierciadła wody gruntowej winien mieć kierunek od zabudowań.

4. zwierciadło wody gruntowej powinno zalegać co najmniej 1,8 m pod terenem,

5. grunt powinien być możliwie przepuszczalny,

6. teren powinien znajdować się w takiem miejscu, gdzie panujące wiatry wieją od osiedla.

§ 21. Teren cmentarza powinien być ogrodzony, lub co najmniej otoczony wałem z rowem nazewnątrz, aby umożliwić utrzymanie porządku i utrudnić dostęp zwierzętom. Ogrodzenie dokoła cmentarza powinno mieć conajmniej 1,5 m wysokości; wał i rów powinny mieć co najmniej 1 m wysokości względnie głębokości Wał należy opatrzyć żywopłotem.

Bramy (furty) cmentarne powinny być stale zamknięte.

Teren cmentarza powinien być pokryty roślinnością, a większe cmentarze mają mieć założenie parkowe. Mogiły, drogi i ścieżki powinny być zakładane ściśle według zatwierdzonego planu (§ 32).

§ 22. Obszar, potrzebny na założenie cmentarza, ma być obliczany w ten sposób

że roczną liczbę zgonów wśród danej ludności należy pomnożyć przez 20 i liczyć po 4 m^2 na jedną mogiłę dla osoby dorosłej, a 2 m^2 dla zwłok dziecka do lat 7. Do tego należy dodać co najmniej 20% terenu na drogi i ścieżki oraz teren, niezbędny pod dom przedpogrzebowy lub kostnicę. Przy tem obliczeniu powinien być uwzględniony również przewidywany wzrost ludności i możliwość wzrostu śmiertelności z powodu epidemji.

23. Przez grób zwykły (ziemny) rozumie się dół, wykopany w ziemi, do którego składa się trumnę ze zwłokami i zasypuje ziemią, wydobytą z tego dołu. Przez grób murowany rozumie się dół, w którym boki są murowane a nad trumną jest założone sklepienie. Przez katakumby rozumie się nisze w pionowej ścianie, położone obok siebie w szeregu, a przeznaczone do składania zwłok; mogą być one umieszczone bądź w podziemiach kościołów, bądź też na cmentarzach.

§ 24. Powierzchnia, niezbędna na założenie grobu ziemnego dla człowieka dorosłego, ma wynosić co najmniej 2 mX1 m, a dla dziecka do lat 7—1 mX0,5 m. Odstępy pomiędzy grobami powinny wynosić co najmniej 50 cm. Głębokość dołu, wykopanego celem pochowania zwłok, powinna wynosić 1,5 m tak, żeby warstwa ziemi, pokrywająca trumnę, wynosiła co najmniej 1 m. Kopanie głębszych dołów jest dopuszczalne pod warunkiem, że pomiędzy dnem grobu a najwyższym poziomem wody pozostanie co najmniej 0,5 m. Ziemia wydobyta z grobu powinna być usypana w postaci pagórka nad grobem.

§ 25. Groby murowane mogą być pojedyńcze i rodzinne, przytem, na każde zwłoki przewidzieć należy przestrzeń, podaną w § 24, o ile składane one będą na jednym poziomie, Przy głębokości wykopu 2,5 m można umieszczać trumny w dwie warstwy oddzielnie przesklepione.

§ 26. W katakumbach powierzchnia dna niszy, przeznaczonej do złożenia zwłok powinna wynosić co najmniej 2 mX1 m, a wysokość co najmniej 60 cm. Każda nisza powinna być oddzielona od sąsiedniej ścianą grubości co najmniej 40 cm. W każdej niszy powinien być wylot wentylacyjny dla odprowadzenia gazów w sposób, niepowodujący szkodliwości dla otoczenia. Po złożeniu zwłok każdą niszę należy natychmiast zamurować.

§ 27. W grobach murowanych i katakumbach powierzchnia, na której są składane trumny, powinna mieć spadek, a w miejscu najniższem przewidzieć należy odpływ, łączący się z ziemią otaczającą.

§ 28. Podziemia kościelne mogą być przeznaczone do składania zwłok osób duchownych, które w drodze przywileju nabytego, lub na mocy zwyczaju, są grzebane w kościołach.

W kościołach, a w szczególności w podziemiach katedr na Wawelu i w Warszawie oraz kościoła na Skałce, mogą być również chowane zwłoki osób, które sprawowały najwyższą władzę państwową i osób szczególnie dla Państwa zasłużonych.

§ 29. Zwłoki ludzkie mogą być chowane poza cmentarzami i kościołami lub kaplicami w grobach murowanych, pojedyńczych lub rodzinnych, jedynie na mocy każdorazowego zezwolenia wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

§ 30. Dom przedpogrzebowy powinien się składać co najmniej z następujących pomieszczeń: 1) do przechowywania zwłok, 2) do wykonywania obrzędów rytualnych i 3) do wykonywania oględzin sądowo-lekarskich i utrwalania zwłok. Wszystkie te pomieszczenia mają być dostatecznie obszerne, skanalizowane dobrze oświetlone i przewietrzane, jako też zabezpieczone przed dostępem owadów. Powinny one mieć podłogę nieprzepuszczalną, a ściany wyłożone również materjałem nieprzepuszczalnym, lub pomalowane farbą olejną do wysokości co najmniej 2 m i posiadać urządzenia, umożliwiające ogrzewanie ich podczas chłodnej pory roku. W pomieszczeniu, przeznaczonem do wykonywania oględzin sądowo-lekarskich i do utrwalania zwłok, należy przewidzieć możność dostarczania zimnej i ciepłej czystej wody.

Na cmentarzach mniejszych, przeznaczonych dla ludności, nieprzekraczającej 3.000 osób, zamiast domu przedpogrzebowego mogą być kostnice o jednem obszernem oświetlonem pomieszczeniu.

Zarówno w domach przedpogrzebowych, jak i w kostnicach nie wolno kłaść zwłok bezpośrednio na ziemi (podłodze). lecz należy je przechowywać w zamkniętych trumnach, ustawionych na specjalnie na ten cel przeznaczonych marach lub katafalkach.

§ 31 Dom przedpogrzebowy lub kostnica powinny być pod stałym nadzorem służby cmentarnej, utrzymywane w czystości i w określonych godzinach dostępne dla osób, odwiedzających zmarłych. Za przechowywanie zwłok i korzystanie z urządzeń domu przedpogrzebowego lub kostnicy może zarząd cmentarza pobierać opłaty zgodnie z postanowieniami ar. 6 ust. 3.

§ 32. Dla uzyskania zatwierdzenia terenów, przeznaczonych na założenie lub rozszerzenie cmentarza, należy do podania złożonego w tej sprawie, dołączyć:

1. prawomocny plan zabudowania danej miejscowości, o ile taki plan istnieje,
2. plan sytuacyjny, wykonany przez przysięgłego mierniczego w skali 1:500 z uwidoczniem wszystkich zabudowań mieszkalnych i studzien w promieniu 250 m, jako też warstwic terenu oraz punktów, w których wykopano doły próbne (§ 20) z zaznaczeniem najwyższego poziomu wód gruntowych w tych dołach, jaki się utworzył po 24 godzinach od chwili wykopania,
3. opis tego terenu z wyszczególnieniem właścicieli poszczególnych odcinków i z podaniem w miarę możności szczegółów geologicznych i hydrologicznych oraz konfiguracji terenu,
4. plan szczegółowy cmentarza z uwzględnieninm dróg i ścieżek, domu przed pogrzebowego lub kostnicy i t. d.

§ 33. Zarząd każdego cmentarza powinien prowadzić księgę cmentarną, zawierającą conajmiej dane, dotyczące poszczególnych osób pochowanych: 1) nazwisko i imię, 2) wiek, 3) adres, 4) data zgonu, 5) przyczyna zgonu, 6) data pochowania, 7) dokładnie określone mielsce pochowania według zatwierdzonego planu.

Dane wymienione pod 2—5 włącznie powinny być wpisane do księgi cmentarnej na podstawie przedłożonej karty zgonu.

§ 34. O tem, jakie pamiątki natury historycznej i artystycznej mają być zachowane po zamknięciu cmentarza, o tem, dokąd mają być te pamiątki przeniesione, a także, czy groby takie mogą być ponownie użyte do pochowania zwłok (art. 10 ust. 5), decydują wojewódzkie władze administracji ogólnej. Przytem, jeżeli chodzi o cmentarz gminny i cmentarz opuszczony, działają one w porozumieniu z miejscowemi władzami samorządowemi, a w przypadku cmentarza wyznaniowego — również z właściwemi władzami wyznaniowemi.

§ 35, Przy ponownem użyciu grobu szczątki poprzednio pochowanych zwłok i trumny należy wydobyć i pochować na tym samym cmentarzu na miejscu specjalnie do tego przeznaczonem.

§ 36. Zastrzeżenie przeciwko ponownemu użyciu grobu po upływie lat 20 (art. 10) musi być zgłoszone na piśmie, do zarządu właściwego cmentarza przed upływem 20 roku od chwili pochowania zwłok.

§ 37. Pozwolenia na przewóz zwłok i ich szczątków będą udzielane przez władze (art. 11) jedynie na uzasadnione pisemne żądanie osób i instytucyj, wymienionych w art. 2 ust. 1 i 3. Przewóz taki, z wyjątkiem przewozu popiołów. dozwolony jest w zasadzie tylko podczas chłodnej pory roku, t. j. w czasie od 15 października do 15 kwietnia. a w ciepłej porze roku dopuszczalny jest tylko w drodze wyjątku za zezwoleniem wymienionych władz

§ 38. Pozwolenia na wywóz zwłok i ich szczątków poza granice Rzeczypospolitej mogą być udzielone dopiero po uprzedniem złożeniu zezwolenia właściwej władzy państwa sąsiedniego na dalszy przewóz zwłok lub ich szczątków od stacji granicznej.

Pozwolenie na sprowadzenie zwłok i ich szczątków z obcych państw do Polski można uzyskać za pośrednictwem urzędów zagranicznych Rzeczypospolitej Polski.

Pozwoleń na przewiezienie zwłok lub ich szczątków przez teren Rzeczypospolitej udzielają urzędy zagraniczne Rzeczypospolitej po stwierdzeniu, że opakowanie zostało wykonane z obowiązującemi przepisami (§ 39), jako też, że nie będzie przeszkód przeciwko wywiezieniu tych zwłok lub szczątków na teren państwa sąsiedniego.

§ 39. W przypadkach, wymienionych w art. 11 ust. I. do przewiezienia zwłok wystarcza trumna (§ 10), której dno wyłożyć należy warstwą substancji chłonnej o grubości co najmniej 3 cm.

Zwłoki, przewożone w myśl art. 11 ust. 2, 3 i 4 powinny być zamknięte w zalutowanej trumnie metalowej, zawierającej na dnie warstwę substancji chłonnej grubości co naj-

mniej 3 cm. Trumna ta powinna być zamknięta w szczelnej skrzyni drewnianej tak, aby się w niej nie mogła poruszać. Skrzynia powinna być dokładnie zamknięta i opieczętowana przez władzę, udzielającą zezwolenia na przewóz. Władza ta może w każdym poszczególnym przypadku zarządzić ponadto specjalne środki ostrożności, jak to nasycenie warstwy chłonnej w trumnie środkiem odkażającym, zawinięcie zwłok w płótno, nasycone płynem odkażającym, utrwalenie zwłok (§ 5) i t. p.

Popioły, otrzymane przez spopielenie zwłok ludzkich, mogą być przewożone w dokładnie zalutowanym pudle metalowem umieszczonem w szczelnej skrzynce drewnianej, opieczętowanej przez władzę, udzielającą pozwolenia na przewóz.

§ 40. Po dostarczeniu zwłok lub ich szczątków na miejsce przeznaczenia winny być one jak najprędzej pochowane bez otwierania zalutowanego metalowego opakowania.

Postanowienie to, o ile to dotyczy chowania popiołów, nie ma zastosowania do cmentarzy katolickich.

§ 41. Ekshumacja zwłok i ich szczątków powinna się odbywać w zasadzie w porze chłodnej (§ 37), o ile możności, we wczesnych godzinach rannych. Przy ekshumacji mogą być obecne tylko osoby urzędowe i bezpośrednio zainteresowane.

O zamierzonej ekshumacji powinna być zawiadomiona właściwa władza wyznaniowa.

W przypadkach, wymienionych w atr. 12 ust. 1 pp. a, c i d, przy ekshumacji obowiązkowa jest obecność lekarza urzędowego.

W przypadkach wymienionych w art. 12 ust. 1 pkt. a, zwłoki lub ich szczątki należy wydobywać wraz z trumną, której nie należy otwierać, potem umieścić w przygotowanej nowej trumnie. Wrazie potrzeby przewiezienia ich mają ponadto zastosowanie postanowienia § 39.

§ 42. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia-

Minister Opieki Społecznej: *Hubicki.*

Załącznik № 1.

KARTA ZGONU — I

dla zarządu cmentarza

Wypełnia lekarz

1. Imię i nazwisko ....
2. Płeć: m. ż.
3. Data i godzina zgonu ....
4. Adres (miejsce zgonu) ....
5. Przyczyna zgonu ....

Podpis lekarza:

Dnia ....

Pieczątka.

Wypełnia Urząd Gminny

6. Nr. karty zgonu ....
7. Imiona rodziców ....
8. Miejsce urodzenia ....
9. Data urodzenia ....
10. Wyznanie ....
11. Miejsce zamieszkania (adres) ....
12. Jak długo przebywał w miejscu zgonu (dla zamiejscowych) ....
13. Stan cywilny: wolny, małżeński, wdowi, rozwiedziony
14. Dla dzieci do lat 5: ślubne, nieślubne
15. Zawód ....
    (dla osób do lat 15 i osób, będących na utrzymaniu, podać dane, dotyczące osoby utrzymującej: ojca, matki, opiekuna).

Podpis Zwierzchności Gminnej:

Data ....

Pieczątka.

Wypełnia Urząd Stanu Cywilnego

Urzędnik Stanu Cywilnego ....
stwierdza, że w dniu ....
sporządził za Nr. ....
akt śmierci ....
o urodzeniu martwourodzonego ....
imię i nazwisko zmarłego lub rodziców martwourodzonego.

Podpis urzędnika stanu cywilnego:

Data ....

Pieczątka.

Załączniki do rozp. Min. Opieki Społecznej z dnia 30 listopada 1933 r. (poz. 103).

KARTA ZGONU — II

dla powiatowej władzy administracji ogólnej (lekarza powiatowego).

Wypełnia lekarz

1. Imię i nazwisko ....
2. Płeć: m. ż.
3. Data i godzina zgonu ....
4. Adres (miejsce zgonu) ....

Wypełnia Urząd Gminny

5. Nr. Karty zgonu ....
6. Data urodzenia ....
7. Miejsce urodzenia ....
8. Wyznanie ....
9. Miejsce zamieszkania (adres) ....
10. Jak długo przebywał w miejscu zgonu (dla zamiejscowych) ....
11. Stan cywilny: wolny, małżeński, wdowi, rozwiedziony

Wypełnia Urząd Gminny

12. Dla dzieci do lat 5: ślubne, nieślubne
13. Zawód: a) rodzaj zawodu
b) stanowisko w zawodzie
(dla osób do lat 16 i osób, będących na utrzymaniu, podać dane, dotyczące osoby utrzymującej: ojca matki, opiekuna).

Podpis Zwierzchności Gminnej:

Data

Pieczątka.

Wypełnia i zakleja lekarz

14. Zasadnicza przyczyna zgonu, w/g której przypadek ma być zanotowany w statystyce lekarskiej

Jeżeli śmierć gwałtowna to jej charakter: zabójstwo, samobójstwo, wypadek i jakiego rodzaju
15. Choroby współistniejące
16. Powikłania
17. Rozpoznanie sekcyjne

Podpis lekarza:

Data

Pieczątka.

Załącznik Nr. 2.

KARTA ZGONU — I

dla zarządu cmentarza

Wypełnia oglądacz zwłok:

1. Imięinazwisko
2. Płeć: m. ż.
3. Data i godzina zgonu
4. Adres (miejsce zgonu)
5. Przyczyna zgonu

Podpis oglądacza zwłok:

Data

Pieczątka.

Wypełnia Urząd Gminny

6. Nr. karty zgonu
7. Imiona rodziców
8. Miejsce urodzenia
9. Data urodzenia
10. Wyznanie
11. Miejsce zamieszkania (adres)
12. Jak długo przebywał w miejscu zgunu (dla zamiejscowych)
13. Stan cywilny: wolny, małżeński, wdowi, rozwiedziony
14. Dla dzieci do lat 5: ślobne, nieślubne
15. Zawód
(dla osób do lat 15 i osób, będących na utrzymaniu, podać dane, dotyczące osoby utrzymującej: ojca: matki, opiekuna).

Podpis Zwierzchności Gminnej:

Data

Pieczątka.

Wypełnia Urząd Stanu Cywilnego

Urzędnik Stanu Cywilnego
stwierdza, że w dniu
sporządził za Nr.
akt śmierci
o urodzeniu martwourodzonego
imię i nazwisko zmarłego lub rodziców martwourodzonego.

Podpis urzędnika Stanu Cywilnego:

Data

Pieczątka.

KARTA ZGONU — II

dla powiatowej władzy administracji ogólnej (lekarza powiatowego)

Wypełnia oglądacz zwłok

1. Imię i nazwisko
2. Płeć: m. ż.
3. Data i godzina zgonu
4. Adres (miejsce zgonu)
5. Przyczyna zgonu
Jeżeli śmierć gwałtowna to jej charakter: samobójstwo, zabójstwo, wypadek i jakiego rodzaju

Podpis oglądacza zwłok:

Data

Pieczątka.

Wypełnia Urząd Gminny:

6. Nr. karty zgonu
7. Miejsce urodzenia
8. Data urodzenia
9. Wyznanie
10. Miejsce zamieszkania (adres)
11. Jak długo przebywał w miejscu zgonu (dla zamiejscowych)

12. Stan cywilny: wolny, małżeński, wdowi, rozwiedziony
13. Dla dzieci do lat 5: ślubne, nieślubne
14. Zawód: a) rodzaj zawodu
b) stanowisko w zawodzie
(Dla osób do lat 15 i osób, będących na utrzymaniu, podać dane, dotyczące osoby utrzymującej: ojca, matki, opiekuna).

Podpis Zwierzchności Gminnej:

Data

Pieczątka.

Redaktor X. Michał Rutkowski. **Drukarnia Diecezjalna w Pińsku, ul. Kościuszki 46.**

Urzędnik Stanu Cywilnego ....
stwierdza, że w dniu ....
sporządził za Nr. ....
akt śmierci ....
o urodzeniu martwonarodzonego ....
Imię i nazwisko zmarłego lub rodziców martwourodzonego ....

Podpis urzędnika Stanu Cywilnego:

Data ....

Pieczątka.

Wypełnia Urząd Stanu Cywilnego

KARTA ZGONU — II
dla powiatowej władzy administracji ogólnej
(lekarza powiatowego)

1. Imię i nazwisko ....
2. Płeć: m. ż.
3. Data i godzina zgonu ....
4. Adres (miejsce zgonu) ....
5. Przyczyna zgonu ....

Jeżeli śmierć gwałtowna to jej charakter: samobójstwo, zabójstwo, wypadek i jakiego rodzaju ....

Podpis oglądacza zwłok:

Data ....

Pieczątka.

Wypełnia oglądacz zwłok

6. Nr. karty zgonu ....
7. Miejsce urodzenia ....
8. Data urodzenia ....
9. Wyznanie ....
10. Miejsce zamieszkania (adres) ....
11. Jak długo przebywał w miejscu zgonu (dla zamiejscowych) ....
12. Stan cywilny, wolny, małżeński, wdowi, rozwiedziony ....
13. Dla dzieci do lat 5 ślubne, nieślubne ....
14. Zawód: a) rodzaj zawodu ....
b) stanowisko w zawodzie ....
(dla osób do lat 15 i osób, będących na utrzymaniu, podać dane, dotyczące osoby utrzymującej: ojca, matki, opiekuna).

Podpis Zwierzchności Gminnej:

Data ....

Pieczątka.

Wypełnia Zarząd Gminy

12. Dla dzieci do lat 5 ślubne, nieślubne
13. Zawód: a) rodzaj zawodu ....
b) stanowisko w zawodzie ....
(dla osób do lat 15 i osób, będących na utrzymaniu, podać dane, dotyczące osoby utrzymującej: ojca matki, opiekuna).

Podpis Zwierzchności Gminnej:

Data ....

Pieczątka.

Wypełnia Urząd Gminy

14. Zasadnicza przyczyna zgonu, w/g której przypadek ma być zanotowany w statystyce lekarskiej ....

Jeżeli śmierć gwałtowna to jej charakter zabójstwo, samobójstwo, wypadek i jakiego rodzaju ....

15. Choroby współistniejące ....
16. Powikłania ....
17. Rozpoznanie sekcyjne ....

Podpis lekarza:

Data ....

Pieczątka.

Wypełnia i zakłada lekarz

Załącznik Nr. 2.

KARTA ZGONU — I
dla zarządu cmentarza

1. Imię i nazwisko ....
2. Płeć: m. ż.
3. Data i godzina zgonu ....
4. Adres (miejsce zgonu) ....
5. Przyczyna zgonu ....

Podpis oglądacza zwłok:

Data ....

Pieczątka.

Wypełnia oglądacz zwłok

6. Nr. karty zgonu ....
7. Imiona rodziców ....
8. Miejsce urodzenia ....
9. Data urodzenia ....
10. Wyznanie ....
11. Miejsce zamieszkania (adres) ....
12. Jak długo przebywał w miejscu zgonu (dla zamiejscowych) ....
13. Stan cywilny (wolny, małżeński, wdowi, rozwiedziony) ....
14. Dla dzieci do lat 5 ślubne, nieślubne ....
15. Zawód ....
(dla osób do lat 15 i osób, będących na utrzymaniu, podać dane, dotyczące osoby utrzymującej: ojca, matki, opiekuna).

Podpis Zwierzchności Gminnej:

Data ....

Pieczątka.

Wypełnia Urząd Gminy

Redaktor X. Michał Kurkowski.
Drukarnia Diecezjalna w Pińsku, ul. Kościuszki 46.